

ПОКАЗАТЕЉ

Република Српска

Април 2026. године

Број 4

Републички завод за статистику

У 2025. ПРОДАТО 3 237 ЗАВРШЕНИХ НОВИХ СТАНОВА

ПРОМЕТ ВЕЋИ ОД ПОЛА МИЛИЈАРДЕ КМ

- Звање стакло више од 110 000 студената
- На путевима угашено 128 живота
- Некада хало, а сада „seen“
- Планирање – кључни алат управљања

Основни подаци о Републици Српској

Административни центар	Бања Лука
Службени језици	језик српског народа, језик бошњачког народа, језик хрватског народа
Становништво (2024)	1 110 496
Номинални БДП (2024, милион КМ)	17 206
БДП по становнику (2024, КМ)	15 494
Просјечна нето плата (март 2026, КМ)	1 644
Стопа инфлације (III 2026/ III 2025, %)	4,9
Најчешће женско име новорођенчета, 2025. година	Милица
Најчешће мушко име новорођенчета, 2025. година	Василије
Уређење	Парламентарна демократија
Предстојећи избори	Општи избори 2026.
Монета	ВМ, конвертибилна марка (КМ)
Курс	Везан за 1 EUR = 1,95583 ВМ
Главни привредни сектори	Индустрија (углавном прерађивачка индустрија, електроиндустрија); трговина, саобраћај и туризам (углавном трговина на велико и мало); пољопривреда; грађевинарство; информационе и комуникационе технологије
Кредитни рејтинг	Moody's B3, стабилни изгледи; S&P B, негативни изгледи
Статус приступања ЕУ	Босни и Херцеговини додијељен кандидатски статус за чланство у ЕУ

Ријеч уредника

Поштовани читаоци и корисници статистичких података, Завод од 2016. године спроводи истраживање из области грађевинарства путем којег прикупљамо податке о цијени и броју продатих и завршених нових станова. Подаци се објављују по општинама и градовима у којима је дошло до купопродаје, као и на нивоу Републике Српске. Свјedoци смо да је тржиште некретнина у протеклом периоду доживјело велику експанзију, а цијене нових станова на најтраженијим локацијама у Бањалуци, Јахорини или Требињу одавно премашују 5 000 КМ/м² и у овом тренутку се заустављају на око 8 000 КМ/м².

Када анализирамо податке, видимо да је у периоду од 2016-2018. године тржиште било мирно и стабилно, да се просјечна цијена квадрата кретала око 1 500 КМ/м², као и да се годишње продавало око 1 500 нових завршених станова. Током 2019. године цијена је премашила 1 600 КМ/м², када је и први пут на годишњем нивоу продато више од 2 000 станова (2 269). До наглог скока долази 2022. године када је цијена квадрата на годишњем нивоу порасла за 41,1%, са 1 787 КМ/м² у 2021. на 2 522 КМ/м² у 2022. Те године је цијена први пут била виша од 2 000 КМ/м². Такав скок поклапа се са свеопштом инфлацијом у свијету и код нас, узрокованом ланчаним дешавањима као што су глобална пандемија, рат у Украјини, енергетски и транспортни поремећаји. Од 2023. у Републици Српској број продатих станова премашује 3 000 годишње, а од 2025. године и просјечна цијена продатог и за-

вршеног новог стана прелази 3 000 КМ/м² (3 024 КМ/м²). Када упоредимо 2016. са 2025. годином, онда видимо да је број продатих станова порастао за 126,2%, док је цијена расла за 103,8%. Овај десетогодишњи упоредни период нам најбоље осликава колико драстично се тржиште некретнина у Републици Српској преобразило, и то темпом који је довео до више него двоструког раста и обима продаје и цијене нових станова у Републици Српској. Осим што је више од 23 000 новоизграђених станова у поменутом периоду неповратно промијенило изглед наших градова и општина, овај сектор генерисао је и милијарде КМ, чинећи га важним стубом економије Републике Српске. Прије десет година куповина стана углавном је значила рјешавање стамбеног питања, док данас она врло често представља инвестиционо улагање за лица са уштеђевином. На тај начин и потражња утиче на раст цијена. Оваква ситуација посебно представља изазов за младе људе који покушавају да ријеше стамбено питање са просјечним локалним примањима. Под притиском су нарочито становници Бањалуке, Источног Сарајева или Требиња, као градова са највишим цијенама и потражњом која није само локалног карактера. Тржиште завршених нових продатих станова је централна тема новог издања статистичког магазина „Показатељ“ у којем смо детаљно анализирали купопродају у току 2025. године. Поред тога, пишемо и о многим другим друштвено-економским темама које су од значај за Републику Српску.

Огњен Игњић

ИМПРЕСУМ

ПОКАЗАТЕЉ

ИЗДАВАЧ:

Републички завод за статистику
Улица Владике Платона бб, Бањалука

ГЛАВНИ И ОДГОВОРНИ УРЕДНИК:

Дарко Милуновић

ЗАМЈЕНИК ГЛАВНОГ И ОДГОВОРНОГ УРЕДНИКА:

Огњен Игњић

РЕДАКЦИЈА

Деан Арехина
Жељко Асентић
Даница Бабић

Тања Бошњак
Теодора Булатовић
Вања Вилипић
Андреа Ерак Латиновић
Огњен Игњић
Маја Јеличић
Симона Јоксимовић
Ђорђе Којић
Маја Кундачина
Драгана Куновац
Горан Обрадовић
Долорес Пеулић
Рада Радановић
Мр Сања Стојчевић Увалић
Мр Лазо Шергт

ДИЗАЈН

Милош Јаковљевић

ШТАМПА

„PRINT SHOP“ Источно Сарајево

ТИРАЖ

50

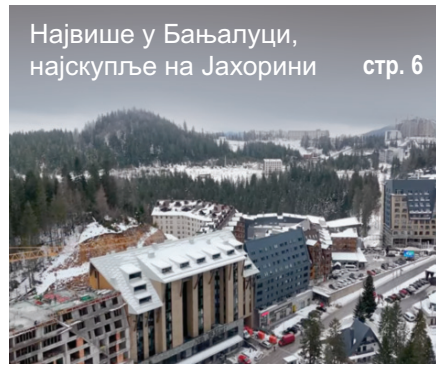
ФОТОГРАФИЈА:

Архива Завода
<https://pixabay.com/>
www.unibl.org
www.ues.rs.ba

ФОТОГРАФИЈА НА НАСЛОВНОЈ СТРАНИ

Огњен Игњић

Садржај

Највише у Бањалуци,
најскупље на Јахорини **стр. 6**

Економска активност
порасла
за 1,9%

стр. 12

Значајна карика у великом
ланцу привређивања **стр. 16**

Јачање домаће
производње као одговор
на увозне притиске

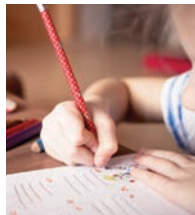
стр. 22

„Планирање је
ништа, планови
су све...“

стр. 30

До сада дипломирало
више од 110 000
студената **стр.34**

Издвајања на
нивоу свјетског
просјека **стр. 38**

Да ли Свјетски
дан шале
траје
само
један
дан?

**стр.
42**

Лет до пола милиона
путника **стр. 44**

Некада хало,
а сада „seen“ **стр. 47**

Путеви однијели 128 живота
стр. 48

Ни седам
покушаја
није довољно

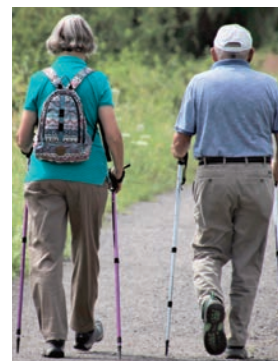
стр. 51

Бројкама до
здравља **стр. 54**

Љубав је
свуда око
нас
стр. 58

Раст на годишњем
нивоу од 10,1%
стр. 52

Статистичке
карте **стр. 60**

Статистичка
спајалица **стр. 62**

Током 2025. у Републици Српској завршено и продато 3 237 нових станова укупне вриједности 511 милиона КМ

Највише у Бањалуци, најскупље на Јахорини

У прошлој години у Бањој Луци је продато 946 завршених, нових станова, по просјечној цијени од 3 809 КМ/м², затим у Добоју, 483 стана, по просјечној цијени од 2 607 КМ/м². Највиша просјечна цијена забиљежена је у општини Трново, 4 272 КМ/м², а разлог је цијена квадрата стана/апартмана на Јахорини

Када се каже тржиште некретнина, највећи број људи прво помисли на тржиште станова, прије свега новоизграђених. Тржиште некретнина показатељ је општег стања привреде и инвестиционе климе у држави. Актуелна ситуација на тржишту посебно је важна за инвеститоре, купце првих некретнина и грађевински сектор генерално. Републички завод за статистику од 2016. године проводи тромјесечно истраживање о цијенама продатих нових станова. Подаци су расположиви на нивоу градова/општина, али не по зонама и насељима, односе се на завршене нове станове, а добијени су на основу склопљених и реализованих купопродајних уговора у посматраном тромјесечју, без обзира да ли је уплаћен цијели износ или један дио укупне цијене стана.

Подаци о просјечним цијенама нових ста-

нова користе се за анализу трендова на тржишту некретнина, сагледавање нивоа текућих цијена станова новоградње, процјену вриједности имовине, парничне поступке, доношење одлука о стамбеним кредитима и инвестицијама, те за одређивање висине повратног ПДВ-а на прву некретнину. Просјечне цијене нових станова су у константном порасту, а највећи утицај на њихову висину, између осталог, имају спој поскупљења грађевинског материјала, већи трошкови радне снаге и повећање тражње.

Четврто тромјесечје 2025.

Просјечна цијена метра квадратног корисне (стамбене) површине новоградњеног продатог стана у Републици Српској, у четвртом тромјесечју 2025. године, формирана као количник укупне остварене вриједности свих станова и њихове корисне површине у 17 градова/општина у којима је забиљежена купопродаја, износила је 3 052 КМ/м² и у односу на четврто тромјесечје 2024. године нижа је за 22 КМ (0,7%), а у односу на просјечну цијену завршених и продатих нових станова у 2024. години виша је за 68 КМ (2,3%). Просјечна величина продатих нових станова, према подацима о корисној

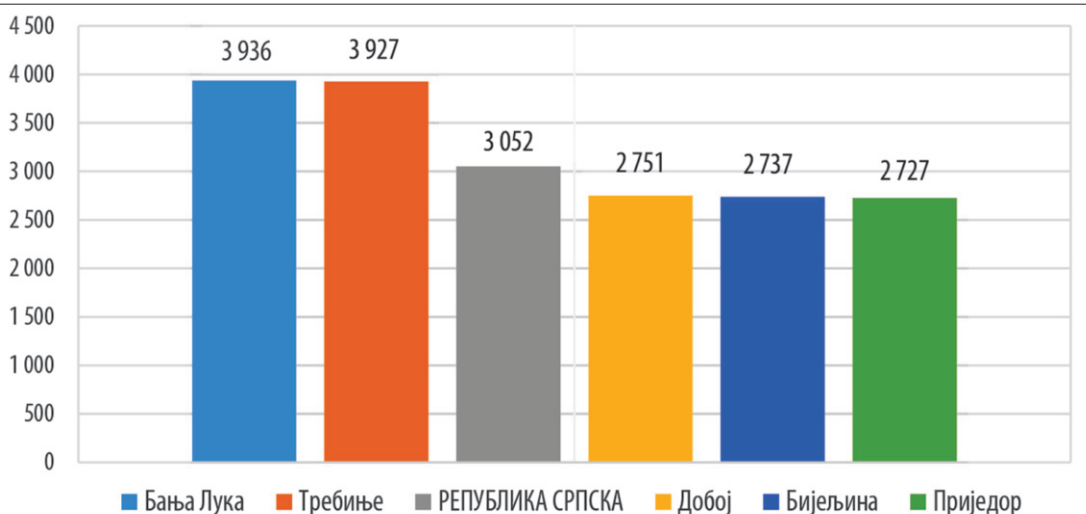
површини, у Републици Српској у четвртом тромјесечју 2025. године је 54 м². Највише завршених и продатих нових станова било је у Бањој Луци, 292 стана, по просјечној цијени од 3 936 КМ/м².

Просјечна цијена за Републику Српску зависи од обима продаје у Бањој Луци и Требињу. Сама Бања Лука чини више од четвртине укупног броја купопродаја у четвртом тромјесечју 2025. године, што је и довело до просјечне цијене преко

3 000 КМ на нивоу Републике Српске.

Локација зграде и квалитет градње су два основна фактора која утичу на просјечну цијену у свим градовима, што нарочито треба имати у виду када је ријеч о вишој или нижој просјечној цијени у појединим тромјесечјима, јер ће просјечна цијена бити значајно другачија ако је у одређеном посматраном периоду завршено више зграда у центру града у односу на периферију града.

Укупна вриједност продатих новоградњених станова у Републици Српској, у четвртом тромјесечју 2025. године, виша је од 190 милиона КМ, од чега су грађевински инвеститори највише наплатили у Бањој Луци, преко 71 милион КМ, односно 37,3% од укупног износа у Републици

Графикон 1. Првих пет градова према висини просјечних цијена (KM/m²), IV тромјесечје 2025.

Српској, у Источном Новом Сарајеву 22,7 милиона KM, односно 11,9%, те у Требињу 21,9 милиона KM, односно 11,5%. У граду Добоју власници нових станова, завршених у четвртој тромјесечју 2025. године, платили су укупно 16,3 милиона KM, у Бијељини осам милиона KM, а у Приједору четири милиона KM.

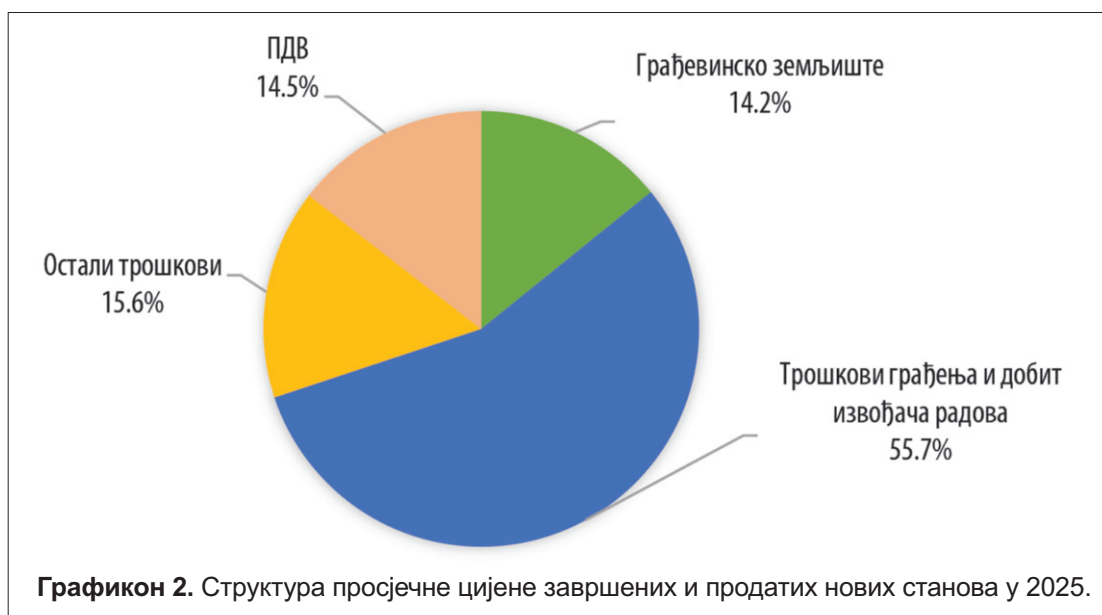
2025. година

Када посматрамо цијелу 2025. годину, према подацима реализованих купопродаја забиљежених у 20 градова/општина Републике Српске, просјечна цијена метра квадратног корисне површине новог завршеног и продатог стана износила је 3 024 KM/m² што је више за 40 KM (1,3%) у односу на просјечну цијену у 2024. години. Највиша просјечна цијена у 2025. години забиљежена је у општини Трново, 4 272 KM/m², а разлог је цијена квадрата стана/апартмана на Јахорини. Треба имати у виду да нека насеља на Јахорини припадају општини Трново, а нека општини Пале, што се и одражава на скок

просјечне цијене у овим општинама.

У структури просјечне цијене доминирали су трошкови грађења (рушење постојећих објеката, чишћење градилишта, земљани радови, подизање зграда, инсталациони и завршни радови на згради) и добит извођача радова са 55,7%, а остала три елемента цијене су уједначена – учешће осталих трошкова (прибављање дозволе за грађење, пројектовање, премјер земљишта, стручни надзор и контроле пројекта, различите таксе и порези, осигурања, камате на кредит, остале непоменути трошкови и добит пословног субјекта који је наручио градњу ради даљње продаје на тржишту), 15,6%, цијене грађевинског земљишта, која укључује куповину земљишта те евентуалне трошкове исељавања станара из постојећих стамбених зграда уколико није купљено празно земљиште, 14,2% и ПДВ-а (уобичајено) 14,5%.

Према структури просјечне цијене у 2025. години, у односу на просјечну цијену 2024. године, трошкови гра-

ђења и добит извођача радова порасли су за 3,5%, остали трошкови за 1,9%, док је просјечна цијена грађевинског земљишта нижа за 6,9%. Просјечна цијена грађевинског земљишта, на којем су изграђени нови станови у Републици Српској, у 2025. години, износила је 429 КМ/м². Цијена грађевинског земљишта виша је од републичког просјека у Требињу, гдје је износила 687 КМ/м², Трнову, односно на Јахорини, 559 КМ/м², Бањој Луци, 530 КМ/м² и у Добоју 439 КМ/м².

Током 2025. године завршено је и продато 3 237 нових станова, а од тог броја више од трећине у IV тромјесечју, иако су инвеститори дозволе за изградњу добили 2021, 2022. (највећи број дозвола за станове завршене у 2025), и 2023. године, што је потврда тренда ранијих година да највећи број грађевинских пројеката станоградње буде завршено крајем године. Посматрано у просјеку, у сваком тромјесечју 2025. године продато је 809 завршених нових станова, што је више у односу на просјек 2024. године за 38 станова

(5,0%). Република Српска је у 2025. години постала богатија за 154 стана (5,0%) више у односу на укупан број завршених и продатих нових станова у 2024. години.

Од првих пет градова са највећим бројем купопродаја у 2025. години, највише завршених и продатих нових станова било је у Бањој Луци, 946 станова, по просјечној цијени од 3 809 КМ/м², затим у Добоју, 483 стана, по просјечној цијени од 2 607 КМ/м², Бијељини 348 станова по просјечној цијени од 2 641 КМ/м², Источној Илици 262 стана, по просјечној цијени од 2 407 КМ/м² и у Требињу 240 станова, по просјечној цијени од 3 932 КМ/м².

Укупној вриједности продатих новоизграђених станова у Републици Српској у 2025. години, која је износила 511 милиона КМ, највише су допринијели грађевински инвеститори у Бањој Луци са преко 40% учешћа у укупном износу. Просјечна величина продатих нових станова, према подацима о корисној површини, у Републици Српској у 2025. години је 52 м².

Карактеристике тржишта завршених нових станова у градовима Републике Српске, у којима је забиљежена купопродаја у 2025. години

Бања Лука – завршено је и продато 946 станова, просјечне величине 58 m², по просјечној цијени од 3 809 KM/m². Укупна вриједност свих продатих нових станова износила је 208,3 милиона KM.

Бијељина – завршено је и продато 348 станова, просјечне величине 52 m², по просјечној цијени од 2 641 KM/m². Укупна вриједност свих продатих нових станова износила је 48 милиона KM.

Градишка – завршено је и продато 106 станова, просјечне величине 54 m², по просјечној цијени од 2 566 KM/m². Укупна вриједност свих продатих нових станова износила је 14,6 милиона KM.

Дервента – завршено је и продато 32 стана, просјечне величине 60 m², по просјечној цијени од 1 985 KM/m². Укупна вриједност свих продатих нових станова износила је 3,8 милиона KM.

Добој – завршено је и продато 483 стана, просјечне величине 45 m², по просјечној цијени од 2 607 KM/m². Укупна вриједност свих продатих нових станова износила је 56,8 милиона KM.

Зворник – завршено је и продато 68 станова, просјечне величине 48 m², по просјечној цијени од 2 050 KM/m². Укупна

вриједност свих продатих нових станова износила је 6,6 милиона KM.

Источно Сарајево – завршено је и продато 678 станова, просјечне величине 49 m², по просјечној цијени од 2 459 KM/m². Укупна вриједност свих продатих нових станова износила је 80,8 милиона KM.

Лакташи – завршено је и продато 58 станова, просјечне величине 53 m², по просјечној цијени од 2 664 KM/m². Укупна вриједност свих продатих нових станова износила је 8,1 милион KM.

Приједор – завршено је и продато 59 станова, просјечне величине 43 m², по просјечној цијени од 2 752 KM/m². Укупна вриједност свих продатих нових станова износила је 7 милиона KM.

Теслић – завршено је и продато 27 станова, просјечне величине 53 m², по просјечној цијени од 2 267 KM/m². Укупна вриједност свих продатих нових станова износила је 3,3 милиона KM.

Требиње – завршено је и продато 240 станова, просјечне величине 58 m², по просјечној цијени од 3 932 KM/m². Укупна вриједност свих продатих нових станова износила је 55 милиона KM.

Бруто домаћи производ, добијен на процјенама тромјесечног обрачуна, у 2025. години износио 18,3 милијарде КМ

Економска активност порасла за 1,9%

БДП је у 2025. години номинално већи за 6,2%, а реално за 1,9%. Ови показатељи указују на наставак раста економске активности, али и на утицај инфлаторних кретања на укупне номиналне износе. Садашњи трендови потврђују постепену трансформацију економије Републике Српске ка услужним дјелатностима, док учешће пољопривреде остаје непромјењено

Тромјесечни бруто домаћи производ (БДП) један је од најважнијих макроекономских индикатора на нивоу укупне економије, неопходан за анализу економских кретања у текућој години.

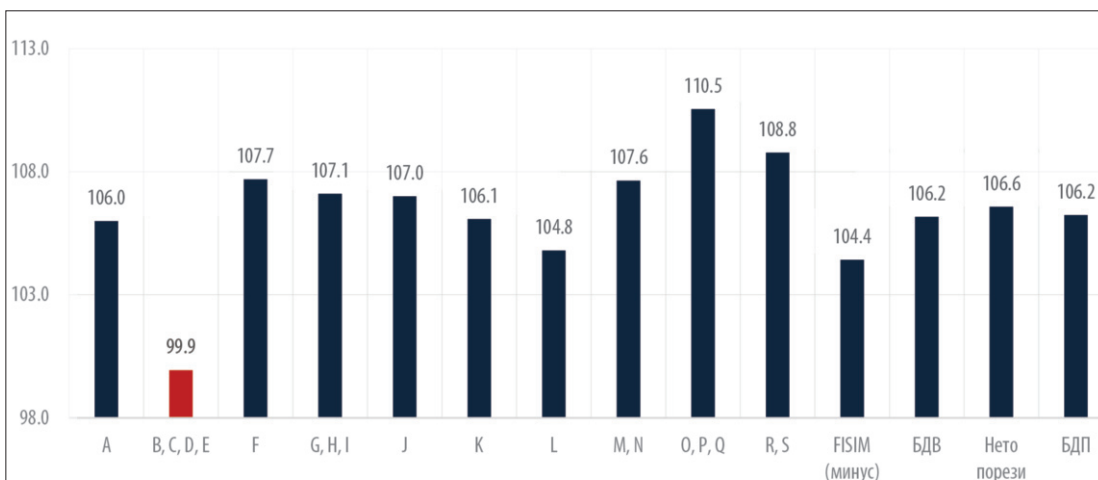
Према најновијим подацима заснованим на тромјесечном обрачуна БДП, економија Републике Српске у 2025. години забиљежила је умјерен, али стабилан раст. БДП у 2025. години износио је 18 милијарди и 279 милиона КМ и у односу на 2024. годину номинално је већи за 6,2%, а реално за 1,9%.

Ови показатељи указују на наставак економске активности, али и на утицај инфлаторних кретања на укупне

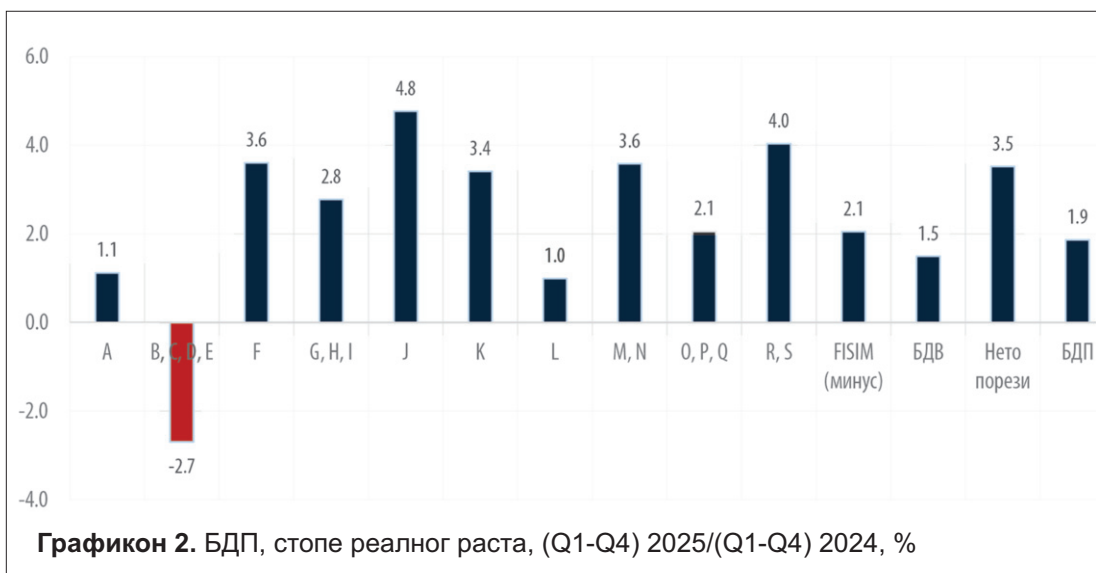
номиналне износе.

Посматрано по подручјима класификације дјелатности груписаним на нивоу А10, највећи номинални раст бруто додате вриједности (БДВ) забиљежен је у подручјима (О,Р,Q) Јавна управа; Образовање; Дјелатности здравствене заштите и социјалног рада које предњаче са растом од 10,5%, а потом слиједе подручја (R,S) Умјетност, забава и рекреација; Остале услужне активности од 8,8%.

Значајан раст остварен је и у подручјима (F) Грађевинарство од 7,7% као и у (M, N) Стручне, научне и техничке дјелатности; Административне и помоћне услужне дјелатности од 7,6%.

Графикон 1. БДП, индекси, текуће цијене, (Q1-Q4) 2025/(Q1-Q4) 2024

Са друге стране, благи пад од 0,1% забиљежен је у индустријским дјелатностима (B,C,D,E) које укључују Вађење руда и камена; Прерађивачка индустрија; Производња и снабдијевање електричном енергијом, гасом, паром и климатизација; Снабдијевање водом, канализација, управљање отпадом и дјелатности санације (ремедијације) животне средине.

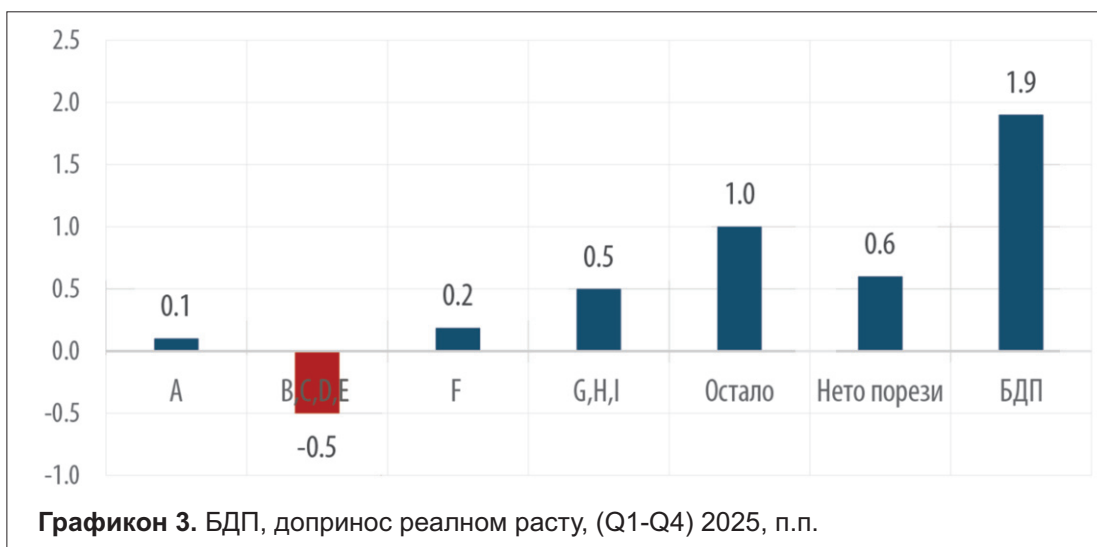
У посљедњем периоду индустријске дјелатности показују одређене слабости у односу на динамичније услужне дјелатности.

Посматрајући реалне показатеље, најзначајнији раст БДВ остварен је у подручјима (J) Информације и комуникације за 4,8%, затим у (R, S) Умјетност, забава и рекреација; Остале услужне активности за 4,0%, те у (F) Грађевинарству и (M, N) Стручне, научне и техничке дјелатности; Администра-

тивне и помоћне услужне дјелатности, гдје је раст износио 3,6%. Насупрот томе, индустријске дјелатности (B,C,D,E) биљеже пад од 2,7%.

На позитиван допринос расту БДП најзначајније су утицала остала подручја дјелатности услуга, осим (G,H,I) са 1,0 процентних поена (п.п). Истовремено, индустријске дјелатности (B,C,D,E) су имале негативан допринос расту БДП са 0,5 п.п. што је дјелимично ублажило укупан раст од 1,9%.

БДП као индикатор обједињује економске ефекте свих дјелатности у одређеном временском периоду, а који се појединачно исказују кроз величину, односно структуру створене БДВ.

У поређењу са претходном годином структура економије није претрпјела значајније промјене.

Карактерише је доминантно учешће подручја (G,H,I) Трговина, саобраћај и угоститељство са 17,8%, затим индустријских дјелатности (B,C,D,E) са 17,2%, те подручја (O,P,Q) Јавна

управа; образовање; Дјелатности здравствене заштите и социјалног рада са 17,1 %. Нето порези учествују са 18,3% у структури БДП. Садашњи трендови потврђују постепену трансформацију економије Републике Српске ка услужним дјелатностима, док учешће пољо-

привреде остаје непромјењено.

У наредном периоду посебна пажња биће усмјерена на балансирање раста између индустријских и услужних дјелатности, како би се обезбиједила дугорочна стабилност и одржив економски развој.

Вриједност откупа и продаје производа пољопривреде и рибарства у 2025. износила 672 милиона КМ

Значајна карика у великом ланцу привређивања

Откуп и тржишна реализација производа представљају кључни механизам интеграције примарне производње у шире макроекономске токове. Овај дјелатност има дугу традицију, ослања се на природне ресурсе, доприноси производњи, запослености и извозу, због чега има изражену социјалнокономску димензију

Откуп и продаја производа пољопривреде и рибарства представља један од кључних стубова привредног развоја Републике Српске. Ова дјелатност која има дугу традицију и чије постојање се једним дијелом ослања на природне ресурсе, треба да буде једна од најзначајних карика у ланцу привређивања, јер чини и значајан дио укупне производње, запослености и извоза. Ефикасан систем откупа и продаје производа пољопривреде и рибарства постаје главна ставка по важности за јачање конкурентности домаће производње. Оно што се посебно истиче јесте боља повезаност примарних произвођача са прерађивачком индустријом и трговинским ланцима, што би довело до повећања додатне вриједности и до смањења зависности од увоза. Због тога је анализа стања и кретања у оквиру области откупа и реализације производа пољопривреде и рибарства од великог значаја за разумијевање укупних економских токова, као и за дефинисање мјера које ће допринијети одрживом развоју и стабилности руралних дијелова Републике Српске.

Појмови и дефиниције

Прије него што заронимо у бројке, гра-

фиконе и проценте, потребно је да прво јасно одредимо значење појмова и термина који ће бити кориштени у даљем тексту. Иако „откуп“ на прву звучи једноставно, а „продаја“ као нешто што се подразумијева, у економској анализи свака термин има своју тежину и значење. У области пољопривреде и рибарства, појмови и дефиниције нису само формалност, већ темељ за правилно разумијевање података. Пошто сви говоримо истим језиком, али свако има своје тумачење одређених ствари, у наставку доносимо јасне и стручне дефиниције термина и појмова. Под откупом пољопривредних производа од породичних газдинстава подразумијева се куповина тих производа директно од произвођача, односно газдинства. Ову куповину врше различите организације, најчешће ради даље продаје или прераде. Постоје двије основне врсте откупа:

- Слободан откуп – када се производи купују на основу односа понуде и потражње, без унапријед дефинисаних обавеза
- Уговорен откуп – када се преузимање производа врши на основу унапријед склопљеног уговора између произвођача и откупљивача, за одређене производе попут жита, индустријског биља, стоке или млијека.

Вриједност откупа представља укупну вриједност производа које су откупне организације преузеле и платиле по одређеним цијенама. У ову вриједност улазе и евентуални аванси који су раније исплаћени произвођачима. С друге стране, трошкови преузимања, превоза, складиштења и слични издаци нису укључени. Такође, у вриједност откупа не улазе ПДВ и разне премије које газдинства могу добити. Просјечне откупне цијене рачунају се на основу података о количинама и укупној вриједности откупљених производа. При томе се из обрачуна изостављају трошкови транспорта и остали трошкови који настају у промету производа пољопривреде, рабати и сличне ставке.

Када је ријеч о продаји производа пољопривреде и рибарства, она подразумева продају производа из сопствене производње од стране пословних субјеката. И овдје разликујемо двије врсте продаје:

- Слободна продаја – када се производи продају на тржишту у складу са понудом и тражњом
- Продаја из организоване производње – када се продаја одвија на основу уговора о сарадњи између произвођача и организација (нпр. кроз кооперацију или удруживање произвођача).

Вриједност продаје представља износ који произвођачи добијају за своје производе. У ту вриједност улазе трош-

кови

припреме производа за испоруку (сортирање, паковање и слично), док нису укључени порези на додатну вриједност, субвенције, премије, као ни трошкови транспорта до купца или амбалажа која се враћа. Просјечне продајне цијене, слично као и код откупа, израчунавају се на основу података о количинама и вриједности продатих производа.

Макроекономски аспекти

Пољопривреда и рибарство чине важан дио примарног сектора и имају изнадпросјечан значај у структури привреде Републике Српске у односу на развијене европске економије. Њихов макроекономски значај огледа се у учешћу у бруто домаћем производу (БДП-у), високом удијелу запослености у руралним подручјима, снажној повезаности са прерађивачком индустријом (прехранбена), фискалне токове и регионални развој. Откуп и тржишна реализација производа представљају кључни механизам интеграције примарне производње у шире макроекономске токове. Са макроекономског становишта, организован откуп и ефикасна продаја обезбјеђују формалну валоризацију производње и повећање бруто додане вриједности. Стабилан систем откупа контролише тржишну несигурност произвођача, подстиче повећање производње, доприноси расту секторског и укупног БДП-а. Степен финализације производа директно

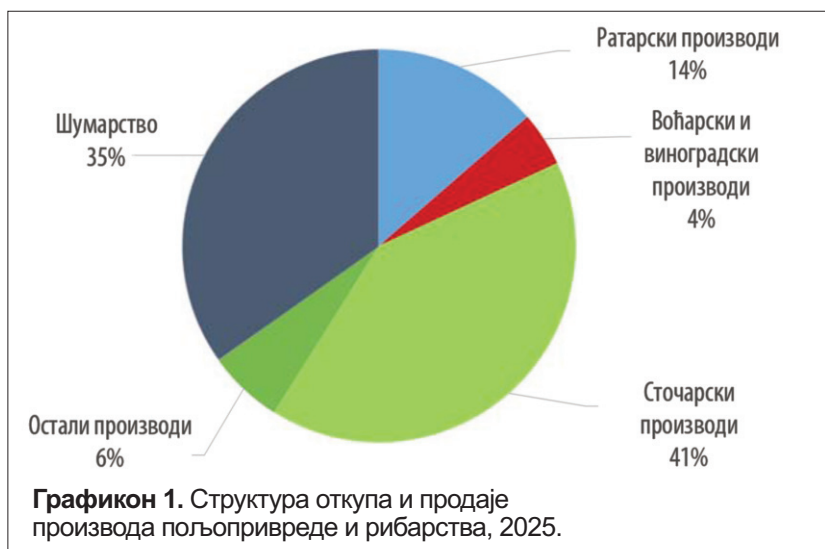
утиче на висину задане вриједности и макроекономски ефекат сектора. Замислимо да је година са изузетно добрим приносом житарица, пољопривредници произведу већу количину пшенице него прошле године. Таква ситуација обично доводи до тога да вриједност производње расте, затим расте и бруто додана вриједност у сектору пољопривреде и доводи до раста БДП државе.

Сектор пољопривреде и рибарства има изражену социјалноекономску димензију. Они обезбјеђују запосленост у руралним и демографски осјетљивим подручјима и доприносе смањењу регионалних неједнакости. Већи обим производње значи и више сезонских радника, више посла у транспорту и више послова у млиновима, чиме се смањује незапосленост у руралном дијелу. Пољопривредни производи имају значајан удио у потрошачкој корпи становништва. Ефикасан систем откупа и продаје доприноси стабилности снабдијевања, смањује волатилност цијена и ублажава инфлаторне притиске. На примјеру горе наведеном, ако има довољно домаће пшенице, онда је стабилна цијена

брашна и хљеба и смањује се притисак на раст цијена хране. Тиме се контролише инфлација, јер храна има велики удио у потрошачкој корпи. Откуп и продаја производа генеришу јавне приходе кроз порезе и доприносе, али истовремено подразумевају буџетске расходе у виду субвенција и подстицаја. Аграрна политика Републике Српске има важну стабилизациону функцију, јер кроз подстицајне мјере ублажава тржишне ризике, подстиче инвестиције и стимулише извозну конкуретност. Баланс између фискалних издвајања и макроекономских користи представља кључни елемент дугорочне одрживости сектора. На основу свега наведеног, можемо да закључимо да откуп и продаја пољопривредних производа имају ланчани ефекат на цијелу макроекономију.

Вриједност откупа и продаје

Вриједност откупа и продаје производа пољопривреде и рибарства у 2025. години износила је 671,7 милиона КМ. Од тога је вриједност продаје из властите производње пословних субјеката и њихових дијелова износила 470,6 милиона КМ (70,0%), док је вриједност откупа од породичних пољопривредних газдинстава износила 201,1 милиона КМ (30,0%). У 2025. години у односу на претходну 2024. годину, вриједност откупа и продаје већа је за 8,8%,

при чему је вриједност откупа већа за 9,1%, а вриједност продаје за 8,7%. Оваква структура показује да значајан дио тржишта пољопривредних производа у Републици Српској чини продаја из властите производње већих пољопривредних субјеката, док је откуп од породичних газдинстава и даље веома важан сегмент који омогућава укључивање мањих произвођача у тржишне токове. У поређењу са претходном годином, у 2025. години забиљежен је раст укупне вриједности откупа и продаје пољопривредних производа.

Укупна вриједност промета повећана је за приближно 8,8% у односу на 2024. годину. Овај раст указује на повећану тржишну активност у сектору пољопривреде, као и на већи обим производње и пласмана пољопривредних производа. Током 2025. године вриједност откупа и продаје варијала је по кварталима. На примјер, у трећем кварталу 2025. године укупна вриједност откупа и продаје износила је око 189,4 милиона КМ, док је у четвртном кварталу износила приближно 184,8 милиона КМ. У оба квартала структура вриједности остала је слична укупном годишњем просјеку, при чему је продаја из властите производње чинила око 68-70% укупне вриједности, док је откуп од породичних пољопривредних газдинстава чинио око 30-32%. У другом кварталу 2025. године укупна вриједност продаје и откупа износила је око 168,5 милиона КМ, док је први квартал имао најнижу укупну вриједност која је износила око 129 милиона КМ. На укупну вриједност продаје утиче и то што имамо заступљену вриједност шумарства, што код откупа није случај. Посматрано према врсти производа, значајан дио вриједности откупа и

продаје чине производи из сточарске производње, као што су млијеко, стока и производи од меса, док важан удио имају и производи биљне производње, укључујући житарице, воће и поврће. Производи из сточарске производње су имали укупну вриједност током 2025. године од 275 милиона (274 597 870) КМ. Највећи дио ове вриједности припада откупу и продаји млијека с вриједношћу од 136 милиона (135 806 388) КМ. Послије тога, с укупном вриједношћу од 72,1 милион КМ је заступљена група производа живина и јаја. За грађане Републике Српске нема страха од несташице млијечних производа, али са тенденцијом раста треба обезбиједити повољне услове за откуп и продају. Република Српска све више млијека извози на спољна тржишта, зато треба пажљиво изабрати одговарајуће мјере на тржишту млијека, како би приход фармера и понуда на тржишту остала стабилна. Продаја и откуп живинарских производа помажу одржавању доступности намирница на домаћем тржишту и стабилизацији цијена за потрошаче. У структури производа из сточарске производње укупне вриједности, говедарство и свињогојство узимају доминатну позицију, што је последица њихове веће заступљености у производњи, али и стабилније тржишне потражње. На нивоу 2025. године говедарство је остварило укупну вриједност од 50,3 милиона КМ, док је свињогојство учествовало са укупном вриједношћу од приближно 12 милиона КМ. С друге стране, овчарство и козарство, иако квантитативно мање заступљени, имају значајну улогу у диверзификацији производње, те доприносе одрживости руралног развоја. На основу података које је статистика прикупила

на годишњем нивоу кроз извјештаје о откупу и продаји, овчарство је остварило укупну вриједност од 567 168 КМ, а козарство 446 436 КМ у укупној вриједности производа из сточарске производње у 2025. години.

Производи из ратарске производње су имали укупну вриједност током 2025. године 91,6 милиона КМ, тј. житарице су учествовале са вриједношћу која је износила 65,8 милиона КМ, док су културе са ораница имале остварену вриједност 16,8 милиона КМ. У оквиру билгне производње, поврће је имало учешће од 8,9 милиона КМ. Производи из воћарске и виноградске производње су имали укупну вриједност током 2025. године 29,8 милиона КМ. Воће је учествовало са 25,6 милиона КМ, што нам је потврдило тренд који пратимо већ годинама. Република Српска има квалитет у погледу воћарства, како у продаји тако и у области откупа. Производи из групе остали производи пољопривреде имали су укупну вриједност од 41,8 милиона КМ, у оквиру ове групе категорија рибе остварила је укупну вриједност од 27,6 милиона КМ за 2025. годину. Ови производи представљају основу пољопривредне производње у Републици Српској и имају важну улогу у снабдијевању домаћег тржишта, али и у извозу.

Колико кошта квалитет?

Кретање цијена у оквиру откупа и продаје производа из области пољопривреде и рибарства у посљедњих пет година показује значајне осцилације, које су резултат комбинације домаћих и глобалних економских фактора. У почетном периоду посматраног интервала цијене су биле релативно ста-

билне, уз благе промјене условљене сезонским кретањима понуде и потражње. Међутим, већ од 2021. године долази до израженијег раста цијена, што је повезано са поремећајима на свјетском тржишту, повећањем трошкова производње (гориво, сточна храна, репроматеријал) те логистичким изазовима. Током 2022. и 2023. године раст цијена постаје још израженији, посебно код основних пољопривредних производа попут житарица, меса и млијека. Овај тренд је додатно подстакнут инфлацијом и смањеном производњом у одређеним секторима, што је довело до повећања откупних цијена, али и крајњих продајних цијена на тржишту. У посљедње двије године примјетно је благо успоравање раста цијена, али оне и даље остају на вишем нивоу у односу на почетак посматраног периода. Тржиште показује знакове стабилизације, иако су цијене и даље под утицајем инфлаторних притисака и промјењивих трошкова производње. Такође, разлика између откупних и продајних цијена у појединим секторима указује на изазове у ланцу снабдијевања и расподјели вриједности. Кретање цијена у овом сектору карактерише прелазак из фазе стабилности у фазу раста и дјелимичне стабилизације, уз наглашену осјетљивост на економске и тржишне промјене.

Прогноза будућих трендова

Укупна вриједност откупа и продаје производа пољопривреде и рибарства у Републици Српској у периоду од 2020. до 2024. године показује тренд умјереног, али стабилног раста, уз изражене осцилације по годинама. Према подацима Републичког завода

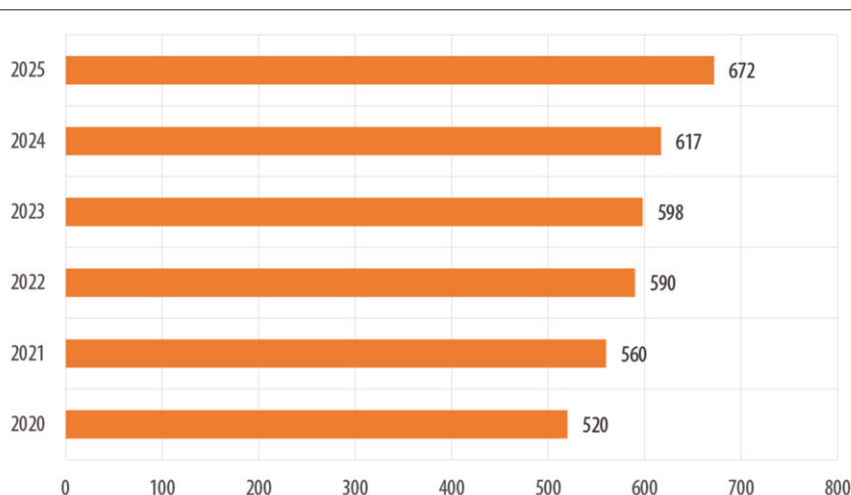
за статистику, укупна вриједност откупа и продаје производа пољопривреде и рибарства кретала се од 520 милиона КМ 2020. године, до 672 милиона КМ у 2025. години. У 2024. години забиљежен је раст од приближно 3,3% у односу на 2023. годину, а 2025. година забиљежила је раст од приближно 8,8% у односу на 2024. годину. Ови подаци потврђују наставак узлазног тренда. Анализирајући кретање у протеклих пет година, могу се уочити три кључне фазе развоја:

- 2020-2022: период раста, узрокован опоравком тржишта, растом цијена и повећањем тражње
- 2023: стагнација и благо контролисање, као посљедица раста трошкова производње и неповољних климатских услова
- 2024-2025: поновни раст, који су проузроковале растуће економске промјене

На основу досадашњих кретања и макроекономских фактора, може се очекивати да ће откуп и продаја производа пољопривреде и рибарства у Републици Српској наставити умјерен узлазни тренд, али уз одређене специфичности. Најреалнији сценарио јесте стабилан раст, очекује се годишњи раст од 2-5%, под утицајем раста цијена пољопривредних производа, повећања извоза и јачања до-

маће потражње. Затим слиједи јачање сточарске производње због очекиваног повећања вриједности говедарства и свињогојства, раст цијена меса и млијека као и могућа модернизација фарми и повећање продуктивности. Такође, очекује се и већи утицај тржишних фактора, јер цијене инпута директно утичу на укупну вриједност. Све наведене специфичности су гледане из неког позитивног угла, мада не можемо занемарити и утицај ризика и ограничења.

Ту посебну пажњу обраћамо на климатске промјене, нестабилност цијена и смањење броја пољопривредних произвођача. Укупно посматрано, кретање вриједности откупа и продаје производа пољопривреде и рибарства у Републици Српској у посљедњих пет година указује на релативно стабилан и постепено растући сектор, који упркос осцилацијама показује отпорност на економске и тржишне промјене. Будући трендови указују на наставак раста, али у све већи значај модернизације производње и прилагођавања тржишним условима.

Графикон 2. Укупна вриједност откупа и продаје производа пољопривреде и рибарства, 2020-2025, у милионима КМ

Потенцијали Републике Српске у сегменту
хране и пића недовољно искориштени

Јачање домаће производње као одговор на увозне притиске

Један од кључних изазова јесте растућа зависност од увоза, посебно у сектору хране и пића. Ова зависност не само да утиче на спољнотрговински биланс, већ има и директне импликације на инфлаторна кретања, с обзиром на висок удио ових производа у потрошачкој корпи

Економска кретања у Републици Српској у посљедњим годинама карактерише релативна стабилност и отпорност на спољне шокове, уз истовремено изражене структурне слабости. Посебан изазов представља раст увоза, нарочито у сегменту хране и пића, који има значајан утицај на инфлаторна кретања и спољнотрговински биланс. Циљ овог рада је анализа структуре увоза, идентификација кључних производа са високим дефицитом, те процјена потенцијала за супституцију увоза домаћом производњом. Резултати указују на постојање значајног домаћег производног капацитета који није у потпуности искориштен, што отвара простор за креирање политика усмјерених ка јачању производне базе и смањењу увозне зависности.

Економски развој малих отворених економија, каква је Република Српска, у значајној мјери условљен је спољнотрговинским токовима, структуром производње и степеном интеграције у међународне ланце вриједности. У таквом контексту, однос између домаће производње и увоза представља један од кључних фактора одрживог раста. Упркос континуираним изазовима, економска активност Републике Српске показује завидан степен отпор-

ности. Након пада у 2020. години, забиљежен је раст током 19 узастопних квартала, што указује на релативну макроекономску стабилност. Међутим, ова стабилност не значи и одсуство структурних проблема.

Један од кључних изазова јесте растућа зависност од увоза, посебно у сектору хране и пића. Ова зависност не само да утиче на спољнотрговински биланс, већ има и директне импликације на инфлаторна кретања, с обзиром на висок удио ових производа у потрошачкој корпи. Циљ рада је да, кроз детаљну анализу макроекономских и секторских показатеља, идентификује кључне слабости постојећег економског модела, те да укаже на могућности његове трансформације у правцу јачања домаће производње.

Макроекономска кретања и структурни изазови

Индустријска производња у Републици Српској биљежила је позитивне трендове до 2019. године, након чега долази до прекида раста, условљеног гашењем појединих значајних производних капацитета (када је угашена дуванска индустрија и престала је са производњом Рафинерија нафте Брод). Краткотрајан опоравак из 2021. године није био довољан да

ублажи негативне трендове који се настављају од 2022. године. Инфлаторна кретања су такође претрпјела значајне промјене. Док су раније била доминантно условљена кретањем цијена нафте, од задњег квартала 2021. године улазимо у нову фазу — фазу наглог раста цијена хране, како на глобалном тржишту, тако и код нас. У првих десет мјесеци 2025. године, цијене хране забиљежиле су раст од 8,2%, при чему храна и безалкохолна пића чине око 50% укупне инфлације.

Од 2022. године увоз расте брже од извоза. Раст увоза је у значајној мјери повезан са растом увозних цијена, док је раст извоза највише зависио од раста извоза електричне енергије. Да бисмо разумјели суштину ових изазова, потребно је погледати структуру бруто домаћег производа. Структура бруто домаћег производа указује на доминацију трговине, пореза и услужних дјелатности. Иако ови сектори доприносе расту, њихов карактер не обезбјеђује довољно снажну производну основу. Истовремено, учешће пољопривреде опада, што додатно указује на структурни дисбаланс. Са расходне стране, лична потрошња домаћинства учествује са око 60% БДП-а, док извоз чини око 30%, а увоз око 40%, у просјеку. Овај однос указује на изражену увозну зависност и дефицит у спољнотрговинској размјени. Што је земља богатија, удио

личне потрошње домаћинства спушта се према 50%, а што је сиромашнија, гдје грађани више троше на храну, онда просјек иде до 60%. Раније смо имали и до 70% удио личне потрошње домаћинства у БДП-у.

Када погледамо које групе производа највише доприносе расту цијена, видимо да је месо годинама водећи фактор. То није случајно - чак $\frac{1}{4}$ дефицита спољнотрговинске размјене чини дефицит прехранбених производа, док 45% хране коју смо увезли у 2024. години поријеклом је из Србије. Другим ријечима, не увозимо само храну - увозимо и инфлацију. Због свега наведеног, у наставку посебан акценат ставиће се на структуру увоза и на просторе у којима је могуће и неопходно замјењивати увоз домаћом производњом, без чега нема дугорочно одрживог економског раста.

Анализа увоза

Према подацима Републичког завода за статистику топ пет производа (Графикон 1) који су се највише увозили у

Графикон 2.
Увоз према
стандардној
међународној
трговинској
класификацији,
2024. година

2024. години и чинили су 16,3% увоза су Нафтна уља, Лијекови, Лични аутомобили, Чарапе и Дијелови обуће. Наредних пет производа су Пецива, Прехрана животиња, Изолирана жица, Чоколада и Свињско месо, а слиједи га и говеђе месо. Они су чинили 6,7% увоза и у наставаку анализе осврнућемо се на бордо дио пите у Графикону 2, а то је увоз Хране и живих животиња и Пића, који чине око 18% укупног увоза или 1,3 милијарде КМ. Највећи обим спољнотрговинске размјене

остварен је са Србијом. Највише се извозило у Хрватску и Србију, а највећи увоз је остварен из Србије и Италије. Такође, преко 80% извоза и увоза чини прерађивачка индустрија, а сјетимо се да је она у паду. То значи да пад индустрије директно слаби и нашу спољнотрговинску позицију.

Графикон 3. приказује групе производа који су се

Графикон 3. Групе производа које су се највише увозиле у %, 2024. година

Графикон 4. Покривеност увоза извозом у %, групе производа, 2024. година

највише увозили у 2024. години, а то су редом Месо (2,7% увоза), Производи на бази житарица (1,7% увоза), итд. Када га упаримо са Графиком 4. који приказује производе са најмањом покривеношћу увоза извозом, видимо да доминирају управо производи из група које се највише увозе. Па тако, месо има покривеност само 7%, што је безначајно, житарице 9%, итд. Само млијеко и други млијечни производи имају позитиван

спољнотрговински биланс, али овдје морамо напоменути да извозимо више млијека него што увеземо, али увеземо много више сира и других млијечних прерађевина, него што извеземо. То значи да извоз млијечних производа доминира у примарној производњи, док у увозу доминирају прерађени производи.

Једна занимљивост, према стандардној међународној трговинској класи-

фикацији (СМТК), вриједност увоза сточне хране се налази на трећем мјесту (посматрајући храну и пиће) која чини 2,2% укупног увоза и биљежи раст од 52% у односу на 2020. годину. Када се спустимо још ниже, на Графику 5. можемо видјети по два про-

извода из сваке групе који су се највише увозили. Тако у групи месо, највећи увоз је забиљежен свињског меса и говеђег меса, у групи воће банане и агруми, у групи житарица то су кукуруз и пшеница, у групи пиће вода и вино, итд. Производи по групама су

обојени истом бојом како би се могли лакше пратити. Такође, када погледамо графикон, видимо да у укупном увозу Хране и пића доминира увоз меса, кекса, чоколаде, воде, кукуруза и пшенице.

На Графикону 6. приказан је раст вриједности увоза у 2024. у односу на 2020. а на Графикону 7. количински увоз у 2024. у односу на 2020. како бисмо избили утицај инфлације. Највећи раст у КМ забиљежио је раст вриједности увоза свињског меса (72 мил. КМ или 180%), слиједи га пециво и кекс са растом од 41 милиона КМ или 63%, говеђе месо (36 мил. КМ или 85%), итд. Посматрано у количинама, највише је порастао увоз воде без додатог шећера (13 653 тона), свињско месо (10 626 тона), вода са додатим шећером (8 158 тона) итд. С друге стране, код прерађених производа доминира увоз, што указује на ниску додату вриједност домаће производње. Овдје бисмо још додали да смо у 2024. години увезли 19 милиона КМ

или 3 000 тона чипса, а нисмо имали производњу чипса. Посматрајући вриједност продаје и извоз индустријских производа по подручјима и областима класификације дјелатности за 2024. годину, закључујемо да је од укупне вриједности продаје индустријских производа извезено 22,1% произведених прехранбених производа, као и 23,4% произведеног пића.

Самодовољност и дугорочни трендови

Након што смо анализирали структуру увоза, упоредићемо увоз појединих производа са њиховом домаћом производњом (кг и l). Овај корак је битан, јер нам показује не само шта увозимо, већ и колико смо способни да те производе произведемо сами. Иако је свињско месо један од производа који највише увозимо, ми га, ипак, произведемо више него што га увеземо. Истовремено, код кобасица ситуација је супротна — увоз је већи од про-

изводње. Подсјетимо се да су вода, пшеница и кукуруз такође међу производима који доминирају у увозу. Ипак, и за ове производе важи исто — домаћа производња је већа од увоза. То нам говори да постоји домаћи потенцијал, али тражње ипак подмирујемо увозом.

Све ово нас доводи до суштинског питања: не само шта увозимо, већ колико заиста производимо — и да ли та производња задовољава потребе нашег становништва. Иако Република Српска и даље има релативно висок степен самодовољности у појединим сегментима, уочава се тренд његовог опадања. Иако производимо доста меса, подаци показују да производња свињског и говеђега меса годинама опада. Па тако имамо и степен самодовољности у 2020. години за свињско месо 85%, а 2005. године је био 99%. За говеђе месо степен самодовољности је око 68%, а био је 90%. Ови трендови јасно указују да више не производимо довољно меса ни за властите потребе. То додатно појачава значај пи-

тања домаће производње и стварања функционалних ланаца снабдијевања. Ови трендови указују на постепено слабљење домаће производне базе и повећану зависност од увоза. На Графикону 8. су приказане земље из којих увозимо производе које највише увозимо, а односи се на период 2020-2024. година.

Закључак

Резултати анализе показују да постојећи модел економског раста у Републици Српској није довољно заснован на производним секторима, што доводи до повећане увозне зависности и структурног спољнотрговинског дефицита. Посебно је значајан проблем увоза хране и пића, који има директан утицај на инфлацију и животни стандард становништва. Истовремено, постојање домаћих производних капацитета указује на потенцијал за супституцију увоза.

Да би се овај потенцијал реализовао, неопходно је:

- јачање прерађивачке индустрије
- развој ланаца вриједности
- подршка пољопривредној производњи
- унапређење тржишне инфраструктуре

Дугорочно посматрано, јачање домаће производње представља кључни предуслов за одржив економски раст и макроекономску стабилност.

Уз претпоставку *ceteris paribus*, односно да остале компоненте бруто домаћег производа остају непромијењене, резултати указују да би смањење увоза за 1% довело до повећања БДП-а од приближно 0,6% (на основу података за 2024. годину у текућим цијенама). Овај однос додатно наглашава значај увозне зависности као ограничења економског раста, али истовремено указује и на потенцијал раста који се може остварити кроз јачање домаће производње и супституцију увоза.

Конференција „Јачање домаће производње и супституција увоза”

Овај рад представљен је у оквиру конференције „Јачање домаће производње и супституција увоза” коју је 10. децембра 2025. године у Бањалуци организовала Привредна комора Републике Српске. Маја Јеличић, стручни савјетник за статистичке анализе, пројекте и развој у Заводу, је представила анализу под називом „Ребаланс раста: јачање домаће производње као одговор на увозне притиске”, која је била увод у панел дискусију током које су учесници разматрали како домаћи произвођачи могу бити конкурентнији и тиме утицати на смањење зависности од увоза. О томе су дискутовали Горан Рачић, предсједник Привредне коморе Републике Српске, Сташа Кошарац, министар спољне трговине и економских односа БиХ, Бранимир Андрић, директор ПД „Семберија”, Немања Васић, власник и директор компаније МИ Тривас, те Саша Лалић, помоћник министра за пољопривреду, прехранбену индустрију и рурални развој.

Коментар

Пише: Маја Кундачина

Стратешко планирање - компас развоја институције у времену неизвјесности

„Планирање је ништа, планови су све...“

Завод кроз јасан и транспарентан процес стратешког планирања дефинише приоритете, рационално распоређује средства и благовремено реагује на промјене у окружењу. То доприноси јачању повјерења јавности, јер показује да развој институције није препуштен стихији, већ да се заснива на јасним циљевима, мјерљивим резултатима и одговорном управљању јавним ресурсима

Позната изрека америчког генерала, а касније и предсједника САД-а, Двајта Ајзенхауера (Dwight D. Eisenhower) могло би се рећи да је и данас злата вриједна у процесима пословног планирања узимајући у обзир да се тржишне прилике, прописи, конкуренција, технологија па и кадрови мијењају, те стога добар процес планирања припрема послодавца односно све доносиоце одлука за све могуће сценарије.

У времену брзих друштвених и економских промјена, институције јавног сектора суочавају се са све већом потребом за систематичним и дугорочним планирањем. Управо због тога, плански приступ постаје кључни алат за ефикасно управљање ресурсима и остваривање јавног интереса.

Доношењем Закона о стратешком планирању и управљању развојем у Републици Српској током 2021. године и спроведбеним документима који су донесени на основу овог Закона, успостављен је јединствен систем планирања за републички и

локални ниво управе, са циљем усаглашеног одрживог развоја. Процес обухвата дефинисање стратешких циљева, израду докумената, као и њихово праћење и вредновање, за шта је надлежан Генерални секретаријат Владе Републике Српске - Одјељење за стратешко планирање.

Завод је препознао потребу и значај целокупног овог процеса, те је измјенама Правилника о унутрашњој организацији и систематизацији радних мјеста у оквиру Одјељења за правне, кадровске и опште послове формиран Одсјек за правне послове, стратешко планирање и међународну сарадњу, који је, између осталог, задужен да у складу са постављеним стратешким оквиром за републичке органе управе израђује стратешке документе у сарадњи са организационим јединицама Завода. На основу приједлога организационих јединица у Заводу, као и кроз координацију активности са друге двије статистичке институције у Босни и Херцеговини, Завод поставља стратешке циљеве за сваку календарску годину и прати њихову реализацију.

Кроз јасан и транспарентан процес стратешког планирања омогућава се институцији да јасно дефинише приоритете, да рационално распореди средства и да благовремено реагује на промјене у окружењу.

У том смислу Републички завод за статистику дефинише дугорочне циљеве, али и општа начела, одреднице и критеријуме за дјеловање и развој статистичког система у Републици Српској.

Дефинисање дугорочних циљева представља основу за одређивање будућих статистичких истраживања и статистичких показатеља усклађених са захтјевима и потребама крајњих корисника.

Када говоримо о стратешким и планским документима, најприје треба поменути Стратегију развоја статистике Републике Српске 2030, која представља највиши ниво у хијерархији планских докумената у области статистике у Републици Српској, а која је усвојена на Влади Републике Српске крајем 2020. године.

Стратешки циљеве постављени у том документу осигуравају оквир и основу за развој статистике, а главни циљеве дефинисани су у односу на полазну позицију у 2020. години.

Завод је у сарадњи са овлашћеним произвођачима статистике током 2025. године интензивно радио на припреми Статистичког програма Републике Српске за период 2026–2029. година, који је усвојен на Влади Републике Српске у децембру 2025. године.

Статистички програм је четворогодишњи програмски документ у области статистике Републике Српске, у складу са којим се дефинишу статистичке активности које се детаљно разрађују кроз годишње и средњорочне планове рада у Заводу и овлашћеним произвођачима статистике у Републици Српској. Циљ Програма је да осигура основу за производњу конзистентних и упоредивих статистичких података, за дистрибуцију података крајњим корисницима на неутралан и непристрастан начин, за статистичко праћење појава које су битне за органе који доносе одлуке, за што објективнији приказ стварног стања ствари, те да се у пуној мјери омогући право корисницима на приступ свим информацијама и статистичким подацима, осим ако су у питању лични повјерљиви подаци.

Будући да је Статистички програм Републике Српске за период 2026–2029. година, први пут, израђен у форми секторске стратегије, Завод ће почев од 2026. године, сваке године, по принципу 1+2, израђивати и Акциони план за спровођење стратешког документа, којим ће се разрађивати оквирна динамика реализације мјера, кључних стратешких пројеката и других потенцијалних пројеката и активности одређених стратешким документом, одредити носиоци њихове реализације, те оквирно планирати финансијска средства.

Такође, Завод ће израђивати и Годишњи извјештај о спровођењу стратешког документа, по завршетку календарске године.

Осим наведених стратешких и спроведбених докумената, Завод сваке године припрема и средњорочни и годишњи план рада.

Средњорочни план рада дефинише мјере учинка и пратеће активности по мјерама Републичког завода за статистику, који произилазе из надлежности Завода и релевантних стратешких докумената. Средњорочни план рада даје оквир за годишњи план рада, а израђује се сваке године, на период од три године, по принципу 1+2.

Годишњи план рада је основни плански документ који садржи детаљно разрађене активности чија се реализација остварује у току календарске године на коју се план од-

носи. План рада Завода за сваку календарску годину доноси Влада Републике Српске на приједлог Завода.

Статистички програм, средњорочни и годишњи планови рада обезбјеђују програмски оквир за успешан рад произвођача статистике у складу са Стратегијом развоја статистике Републике Српске.

Завод сваке године припрема и годишњи Извјештај о реализацији плана рада, који садржи информације о резултатима статистичких дјелатности и евентуалним проблемима везаним за реализацију Плана рада.

Осим производње статистике, што је основна дјелатност Завода, у стратешким и планским документима врши се и планирање активности које се односе на оптимизацију статистичког пословног процеса, коришћење иновативних ИКТ инструмената за прикупљање примарних података, развој и надоградњу серверске и комуникационе опреме, ефикасније управљање процесом дисеминације, као и активности које се односе на усклађивање званичне статистике са ЕУ правним оквиром и прилагођавање званичне статистике стандардима у области управљања квалитетом и стандардима у области заштите повјерљивих података.

Кроз стратешке и планске документе Завод настоји да обезбиједи усклађивање стратешких циљева са буџетским и кадровским планирањем, да прати постављене индика-

торе, да врши евалуацију постигнутих резултата, као и да по потреби предузима корективне мјере. Осим тога, Завод кроз овај процес идентификује и ризике за реализацију циљева (политичке, економске, кадровске, технолошке). Истовремено, израђује се и план за ублажавање ризика.

Све активности у процесу стратешког планирања обезбјеђују стабилност Завода, као институције, континуитет у раду без обзира на друштвене и политичке промјене, ефикасније коришћење јавних средстава, повећање повјерења јавности у статистичке податке, а самим тим и допринос друштвеном и економском развоју.

Посебно је важно истаћи да Завод обезбјеђује потпуну транспарентност процеса стратешког планирања, путем спровођења јавних консултација приликом израде стратешких и планских докумената. Учешће јавности у процесу стратешког планирања обезбјеђује се и кроз континуирану сарадњу са давацима и корисницима података као важним актерима у реализацији статистичких процеса.

На овај начин стратешко планирање доприноси јачању повјерења јавности у производњи статистичких података, јер показује да развој институције није препуштен стихији нити тренутним околностима, већ да се заснива на јасним циљевима, мјерљивим резултатима и одговорном управљању јавним ресурсима.

У времену брзих промјена и не-

извјесности, способност дугорочног промишљања постаје једно од кључних обилежја стабилних и одговорних институција. Стратешко планирање у том смислу постаје компас развоја - алат који омогућава да се не дјелује само реактивно, већ промишљено и усмјерено ка јасно дефинисаној визији будућности.

Кроз све поменуте активности видљиво је да је Завод институција која плански гради своје капацитете, улаже у знање, технологију и квалитет података, ствара темеље за доношење поузданих одлука не само данас, већ и у годинама које долазе. Такав приступ омогућава правовремено суочавање са изазовима, али и препознавање нових прилика за унапређење рада и услуга према грађанима, привреди и другим корисницима статистичких података.

У коначници, стратешко планирање у било којој институцији не треба посматрати као низ докумената ограничених временским оквиром већ као процес који повезује садашњост и будућност.

Квалитетно стратешко планирање више није избор, већ на неки начин предуслов одговорног управљања јавним институцијама. Завод кроз одговоран приступ овом процесу показује институционалну зрелост и спремност да преузме активну улогу у обликовању друштвеног развоја, јер квалитетно стратешко планирање не значи само предвиђање онога што долази – већ стварање услова да будућност буде стабилнија, организованија и усмјерена ка општем добру.

Завод прикупља и објављује податке о академцима од 1998. године

Студије завршило више од 110 000 студената

На високошколским установама у Републици Српској знање и звање стекла су 111 702 студента. Највећи број дипломираних забиљежен је 2011. године када је дипломирало 7 855 студената. Током 2025. године студије је успјешно завршило 2 975 студената, од чега су 63,2% жене

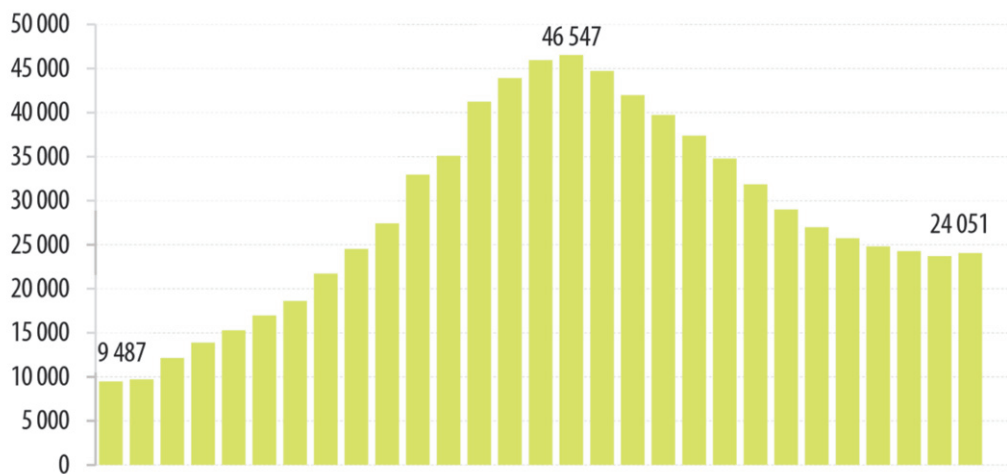

У савременим друштвима високо образовање сматра се једним од кључних покретача укупног напретка друштва јер доприноси образовању стручног кадра у складу са потребама тржишта рада, развоју и унапређењу науке и умјетничког стваралаштва, очувању културног идентитета, те развоју друштва и привреде. Високо образовање је образовање које се стиче након завршене средње школе и омогућава добијање међународно признате дипломе.

Пад броја уписаних студената

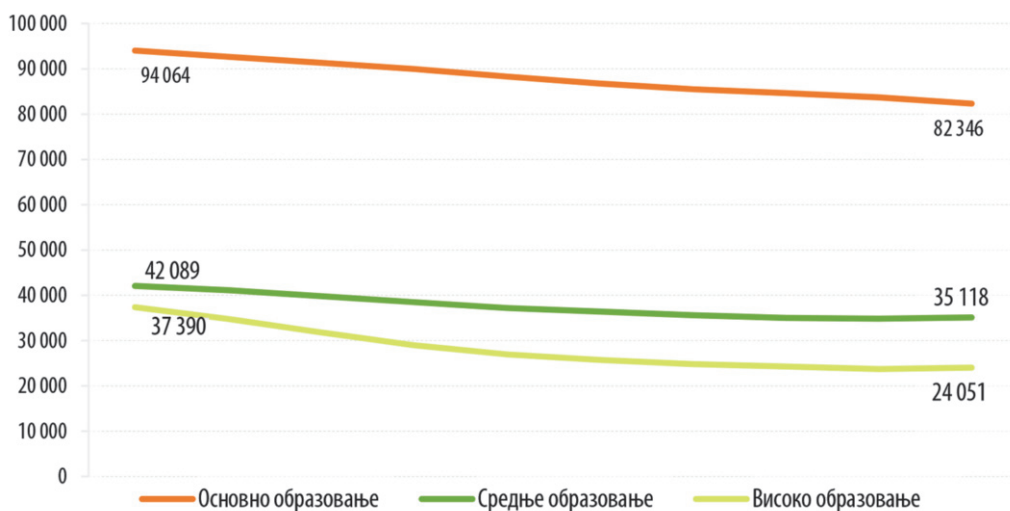
Републички завод за статистику континуирано прикупља и објављује податке о уписаним студентима од академске 1996/1997. године. Највећи број уписаних студената на

високошколске установе у Републици Српској забиљежен је у академској 2011/2012. години, када је студирало 46,5 хиљада студената. Од тада биљежимо континуиран пад броја уписаних, тако да данас први циклус студија (укључујући и интегрисане студије првог и другог циклуса) у Републици Српској похађа око 24 хиљаде студената. У посљедњих 10 година, укупан број уписаних студената мањи је за 13,3 хиљаде, а број бруцоша мањи је за 2,3 хиљаде студената. Смањење броја ученика у основним и средњим школама услед смањења natalитета, губитак интересовања средњошколаца за студирање, али и већа приступачност и атрактивност студија у иностранству, утицали су на пад броја уписаних студената на високошколске установе у Републици Српској.

Графикон 1. Уписани студенти на високошколске установе у Републици Српској, академске године 1996/1997 – 2024/2025¹⁾

¹⁾ Од академске 2008/2009. године у укупан број уписаних студената укључени су и апсолвенти

Графикон 2. Уписани ученици и студенти, школске године 2015/2016 – 2024/2025

Скоро 5,4 хиљаде студентица више

Након завршене средње школе ученице се више одлучују за наставак школовања у односу на ученике. Док је у средњем образовању полна структура изједначена, на првом циклусу студија високог образовања повећано је учешће жена. То потврђује и индекс родног паритета који мјери однос броја жена и мушкараца код бруто стопе уписа, и који у високом образовању износи 1,72 у корист жена. У академској 2024/2025. години највећи

Графикон 3. Уписани студенти према полу, академске године 2015/2016 – 2024/2025

број жена, 28,5%, одлучио се за стицање знања у области Здравство и социјална заштита.

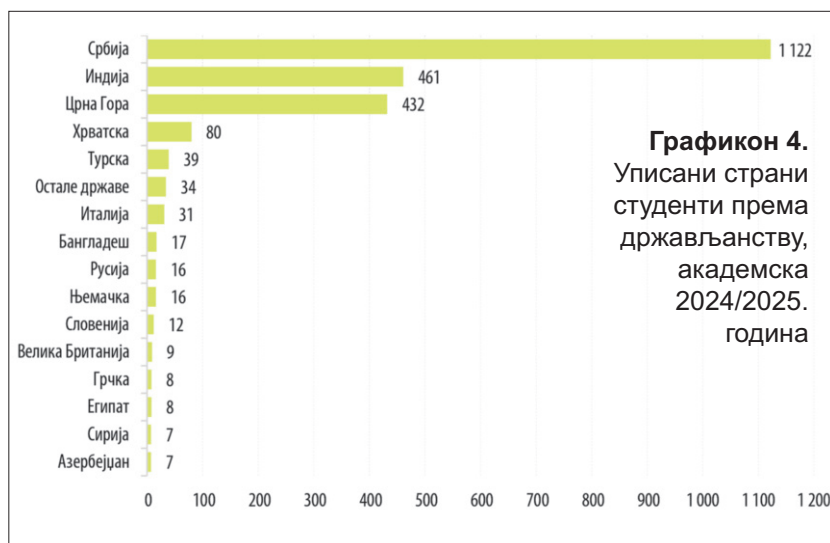
Просјечна старост студената 24,5 године

Приступ високом образовању имају сва лица која су завршила четворогодишњу средњу школу у Републици Српској и БиХ, као и лица која су завршила одговарајућу школу у иностранству. У академској 2024/2025. години већина студената, 87,3%, млађа је од 30 година. Просјечна старост студената мушког пола је 24,8 година, док је код женског пола нешто нижа, 24,3 године. Да високо образовање омогућава континуирано учење и усавршавање за различите старосне групе, показује и 13 студената старијих од 60 година.

Највећи број студената слави рођендан у јулу, августу или септембру.

Раст броја страних студената

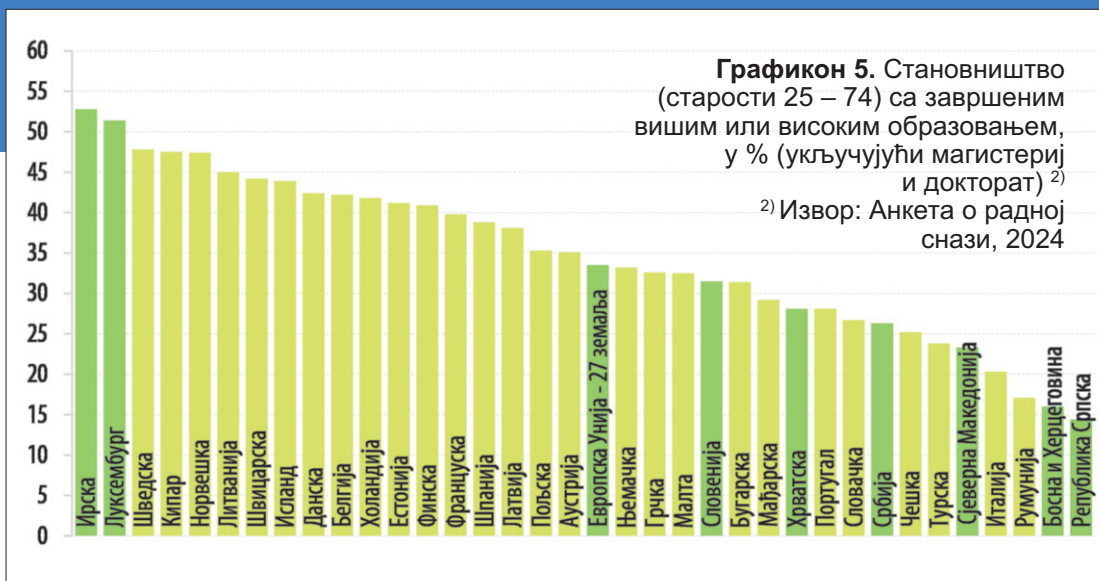
Студирање на високошколским установама у Републици Српској привлачи све већи број страних држављана, чему је допринијело и увођење студијских програма на енглеском језику. У посљедњих 10 година, број страних студената повећан је за 3,7%, тако да они данас чине 9,6% укупне студентске популације. Међу студентима који долазе изван Босне и Херцеговине, најбројнији су они из Србије, Индије, Црне Горе и Хрватске, али је примјетно и присуство студената из Турске, Италије, Бангладеша, Немачке, Русије, Словеније, Велике Британије, Грчке, Египта, Сирије, Азербејџана и других земаља.

Графикон 4. Уписани страни студенти према држављанству, академска 2024/2025. година

Највише дипломираних забиљежено 2011.

Републички завод за статистику прикупља и објављује податке о студентима који су завршили студије од 1998. го-

дине. До данас, на високошколским установама у Републици Српској знање и звање стекла су 111 702 студента.

Највећи број дипломираних забиљежен је 2011. године када је дипломирало 7 855 студената. Током 2025. године студије је успјешно завршило 2 975 студената, од чега су 63,2% жене. Највећи број студената завршио је студије на факултетима (њих 2 420), док су 424 студента дипломирала на високим школама. Академију умјетности завршило је 120 студената, а теолошке факултете 11 студената.

Пословање, администрација и право, Здравство и социјална заштита те Друштвене науке, новинарство и информације су области образовања у којима је дипломирао највећи број студената.

Просјечна старост студента приликом завршетка првог циклуса студија (укључујући и интегрисане студије првог и другог циклуса) је 28,6 година.

Високообразовано 14,4% становништва

Према подацима Анкете о радној снази, у Републици Српској у 2024. години, 14,4% становништва старости од 25 до 74 године има највише

завршено више или високо образовање (укључујући магистериј и докторат).

Према подацима Евростата, највеће учешће високообразованог становништва имају Ирска (52,8%), Луксембург (51,4%), Шведска (47,8%), Кипар (47,5%) и Норвешка (47,4%), док је просјек за Европску унију 33,5%. Што се тиче земаља у окружењу, највећи удио високообразованог становништва има Словенија (31,5%), затим слиједе Хрватска (28,1%), Србија (26,3%) и Сјеверна Македонија (23,3%).

Високо образовање представља један од кључних фактора развоја сваког друштва. Образовани људи посједују знања и вјештине које су потребне савременом друштву и тржишту рада.

У Републици Српској, упркос континуираном паду броја студената, високо образовање и даље игра кључну улогу у развоју друштва. Стављањем акцента на квалитет студијских програма и подстицање интересовања младих за студирање, Република Српска може обезбиједити високообразовану и стручну радну снагу која ће бити носилац економског и друштвеног напретка у будућности.

Колико Република Српска посвећује пажњу формалном образовању? Издвајања на нивоу свјетског просјека

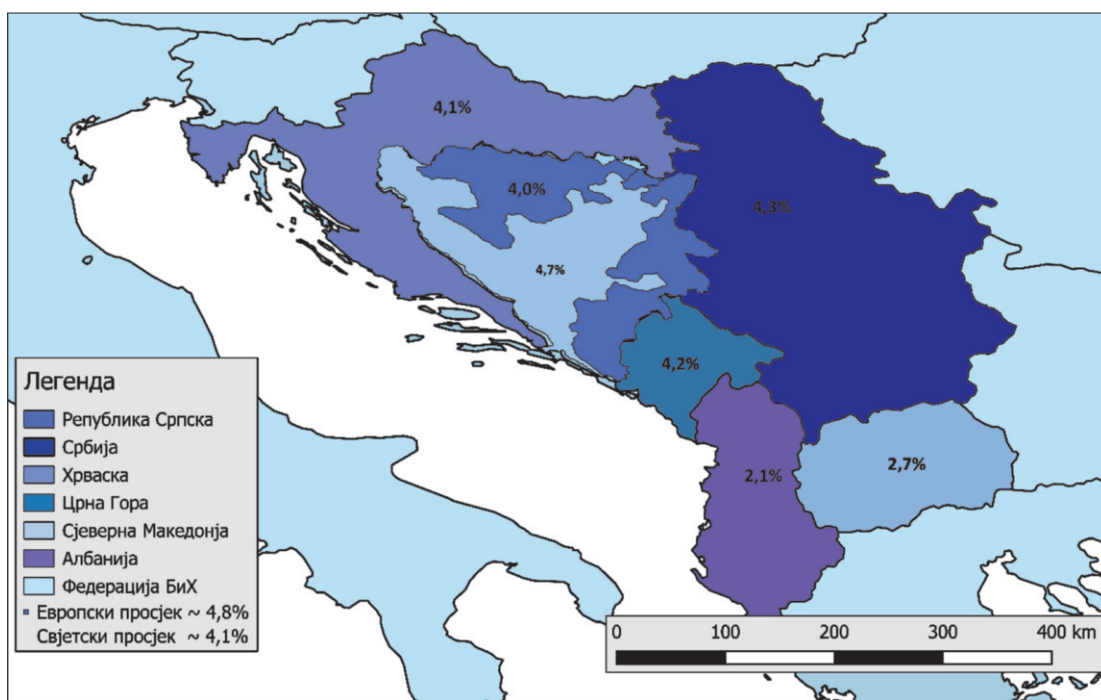
Јавни издаци у 2024. години износили су 688 милиона конвертибилних марака или 4,0% БДП-а. Да би се образовање додатно унаприједило, требало би обратити пажњу на издвајања, нарочито у погледу значајнијих капиталних инвестиција у садржај и инфраструктуру

Образовање је једина индивидуална особина која у пракси постаје заједничка вриједност и корист цијеле заједнице. Према томе, веома је битно колико једна држава посвећује пажње образовању или још битније колико новца улаже у формално образовање. Формално образовање је образовање након којег особа стиче виши ниво образовања и за то добија диплому. Оно је кључно за развој основних вјештина и састоји се од неколико нивоа, а то су: предшколско, основно, средње и високо образовање.

Табела 1. Јавни издаци за формално образовање у односу на укупан БДП, у %

Година	Вриједност, у %
2015	4,5
2016	4,3
2017	4,1
2018	4,0
2019	4,0
2020	4,2
2021	4,1
2022	4,2
2023	3,8
2024	4,0

Карта 1. Јавни издаци за образовање у земљама Западног Балкана, у %

Када говоримо о издацима за формално образовање, они се дијеле на јавне, приватне и средства из иностранства. Јавни издаци обухватају директне издатке из републичког буџета и буџета јединица локалних самоуправа.

Приватни издаци обухватају издатке домаћинстава и других привредних субјеката за образовање. Средства из иностранства је новац уплаћен директно образовним установама или одређеном нивоу власти.

Значај државе

У структури укупних издатака за формално образовање у Републици Српској у 2024. години, убједљиво прво мјесто заузимају јавни издаци који су чинили 88,5%, затим приватни издаци 10,4% и средства из иностранства 1,1%.

Ту се враћамо на почетак и значај

саме државе и њеног издвајања за систем образовања. Када посматрамо протекли десетогодишњи период у Републици Српској, видимо да се јавни издаци за формално образовање процентуално у односу на укупан бруто друштвени производ нису значајније мијењали и кретали су се у интервалу од најниже, 3,8%, у 2023. години до највише 4,5 % у 2015. години.

Када упоредимо издвајања у земљама Западног Балкана, у 2024. Србија је издвајала 4,3% БДП-а за образовање, Црна Гора 4,2%, Хрватска 4,1%, Македонија 2,7 %, Албанија 2,1%, док је Федерација Босне и Херцеговине издвајала 4,7% БДП-а за образовање. Гледајући просјек земаља Европске Уније који износи око 4,8%, Република Српска је 0,8 процентних поена испод тог просјека. Највише издвајају земље Сјеверне Европе

гдје предњачи Шведска са 7,1%.

Када говоримо о конкретним бројкама, јавни издаци за фор-

мално образовање у Републици Српској у 2024. години су износили 688 милиона конвертибилних ма- рака или 4% БДП-а. Укупно јавни,

приватни издаци и средства из иностранства за образовне установе у 2024. години износили су 748 милиона конвертибилних марака или 4,4% БДП-а.

У структури укупних издатака за образовне установе, издаци за предшколско образовање су учествовали са 12,8%, основно образовање 46,2%, средње 18,2% и високо образовање 22,9%.

Од укупног износа издатака за образовање, чак 99,2% односило се на текуће издатке (брutto плате, материјалне трошкове, итд.), а само 0,8% на капиталне издатке. Највећи дио издатака се троши на плате запослених у основном, средњем и високом образовању, што оставља релативно мало

простора за капитална улагања у модернизацију опреме, лабораторија и инфраструктуре.

Генерално гледајући, Република Српска је са својим издвајањима у образовање (4,0%) на нивоу свјетског просјека (4,1%). Да би се образовање додатно унаприједило у наредном периоду, требало би већу пажњу посветити издвајањима, нарочито у погледу значајнијих капиталних инвестиција у садржај и инфраструктуру, како би квалитет образовања могао пратити европске трендове, а самим тиме и достићи европски просјек (4,8%) улагања у образовни систем.

Готово половина становника Републике Српске има неповјерење у садржај на интернету

Да ли Свјетски дан шале траје само један дан?

Првог априла људи праве ситне смицалице, објављују симпатичне, често и лажне новости. Међутим, поставља се питање да ли је то ограничено само на један дан у години или је то изазов са којим се суочавамо читаве године, уколико знамо да је повјерење у истинитост и тачност информација на интернету један од највећих изазова дигиталног доба. Томе у прилог говоре и подаци, према којима 44,4% корисника интернета изражава скептицизам у оно што прочита на глобалној мрежи

Сваке године 1. априла обиљежава се Свјетски дан шале. Тог дана људи праве ситне смицалице, шале се на туђи рачун, објављују симпатичне, често и лажне новости. Међутим, да ли се то ради само 1. априла или вриједи и за остале дане у години? Повјерење у истинитост и тачност информација и садржаја на интернету постало је један од највећих изазова дигиталног доба. Интернет је преплављен сумњивим,

полутачним, често и лажним садржајем који кориснике може да доведе у заблуду. Креатори таквих објава настоје да изазову јаке емоције попут страха или одушевљења који могу да надјачају рационално поимање одређене теме.

Портали се ослањају на наслове који често немају везе са темом у тексту, како би привољели кориснике на „клик" и отварање вијести, чиме се економски интерес ставља испред етике информисања.

Република Српска није изузетак од те глобалне приче, јер се и у нашем дигиталном простору воде овакве битке. Како би се пласирао сумњив или нетачан садржај, формирају се ad hoc портали који имају кратак вијек трајања, треба да послуже сврси, након чега се гасе или добијају ново име, док стара агенда остаје. Немају импресум, контакт, нити информације на основу којих би се могло доћи до сазнања ко стоји из написаног текста. Иако у мањини, ове „фабрике“ лоших вијести ипак доприносе неповјерењу у писану ријеч, о чему свједоче и показатељи.

У склопу истраживања о употреби информационо-комуникационих технологија, Завод прикупља различите сетове података, од којих се неки управо односе на ову тему. Истраживање спроведено 2025. године открило је да је 44,4% корисника интернета провјерило истинитост информација или садржаја на интернет вијестима или друштвеним медијима. На питање „На који начин сте провјерили истинитост садржаја или информација који сте пронашли на интернету?“, добили смо сљедеће одговоре:

- Провјером извора информација или тражењем других извора информација на интернету (нпр. осталих интернет сајтова, wikipedia и сл.) 90,7%;
- Праћењем или учешћем у дискусији на интернету у вези са том информацијом, 23,7%;
- Дискусијом уживо са другим особама о тој информацији или кориштењем других извора информација изван интернета, 35,4%.

Ови подаци нам говоре да 44,4% корисника интернета у Републици

Српској изражава скептицизам и неповјерење у садржај на интернету, због чега на различите начине провјеравају његову истинитост. Са друге стране, подаци нам говоре и да 55,6% корисника интернета садржај конзумира пасивно, без провјеравања, што оставља велики простор за ширење вијести које су дезинформишуће или које су лажне.

Нису сви информације до којих дођемо подједнако поуздане. Приликом читања вијести на интернету треба обавезно провјерите извор, аутора и временски период на који се та информација односи. Ова три филтера нам омогућују да разликујемо тачне, правовремене и поуздане информације од оних које су нетачне, застарјеле, рециклиране или манипулативне.

Завод приликом прикупљања, обраде и објаве података користи различите међународне методологије, Кодекс праксе европске статистике и Основна начела званичне статистике која је усвојила Генерална скупштина Уједињених нација. То значи да се наши подаци производе према начелима која гарантују тачност, поузданост, усклађеност, упоредивост, правовременост, професионалну независност и друге. Тиме се осигурава да корисници до квалитетних статистичких показатеља долазе под једнаким условима, без фаворизовања једне групе корисника науштрб друге.

Узимајући све у обзир, није чудно што многим првоаприлске шале нису занимљиве. Како би и биле када је интернет преплављен информацијама које су некада тачне, некада нетачне. И то није одлика само једног дана, него читаве године.

Аеродром Бањалука се позиционирао као један од најуспјешнијих примјера раста у региону

Лет до пола милиона путника

У 2025. години остварен је промет од 484 612 путника. Овај резултат надмашује претходни рекорд из 2023. године када је евидентирано 460 730 путника. Раст од 5,2% у односу на 2023. годину потврђује стабилизацију и наставак позитивног тренда у развоју ваздушног саобраћаја

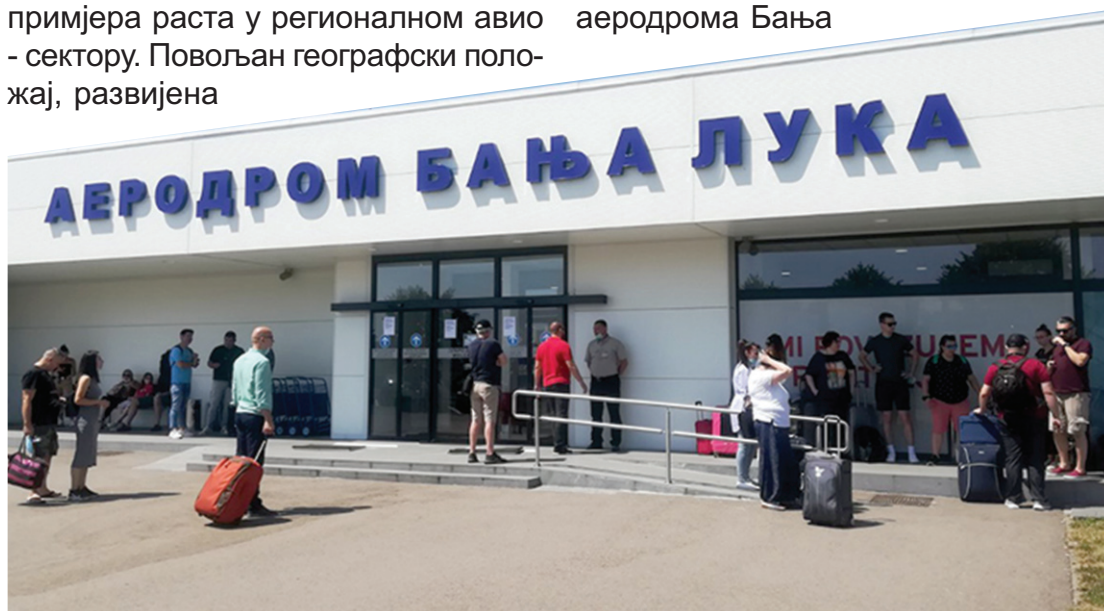
Статистика саобраћаја и веза обухвата статистику главних грана саобраћаја: теретни и путнички саобраћај, жељезнички саобраћај, градски саобраћај и аеродромске услуге. У пратеће активности у статистици саобраћаја убрајају се статистика регистрованих возила и саобраћајних незгода, статистика граничног промета, те статистика поштанских и телекомуникационих услуга. Предмет ове анализе статистике саобраћаја биће показатељи из домена аеродромских услуга.

Аеродром Бања Лука (ЈП „Аеродроми Републике Српске“) позиционира се као један од најуспјешнијих примјера раста у регионалном авио-сектору. Повољан географски положај, развијена

мрежа дестинација, као и растућа атрактивност региона за туризам и пословне активности доприносе повећању интересовања - како путника, тако и авио компанија. Висока попуњеност летова посебно је импресивна с обзиром да је Аеродром Бања Лука премашио праг од 150 хиљада путника и тиме изашао из друштва минијатурних аеродрома и учврстио своју позицију на тржишту.

Експоненцијална стопа раста

Данас заузима друго мјесто у БиХ по обиму ваздушног саобраћаја, са значајном улогом у националној и регионалној саобраћајној мрежи. Као посљедица растуће популарности аеродрома Бања

Лука међу путницима, у односу на 2019. годину

скоро три пута се повећао број путника. Остварен је далеко већи раст промета него у појединим аеродромима у региону. У

2025. години забиљежио је укупно 4 918 летова домаћих и страних авиона¹, што представља значајан раст у односу на претходне пословне године аеродрома. Аеродром Бања Лука је у 2025. години остварио промет од 484 612 путника. Овај резултат надмашује претходни рекорд из 2023. године када је евидентирано 460 730 путника. Раст од 5,2% у односу на 2023. годину потврђује стабилизацију и наставак позитивног тренда у развоју ваздушног саобраћаја.

Податак о промету у претходној години још је импресивнији када се

узме у обзир да је 2024. година била обиљежена значајним падом промета.

Те године Аеродром Бања Лука прометовао је 399 081 путника што је представљало драстичан пад у односу на 2023. годину

(-13,4%). Разлози овог пада

могу се приписати промјенама у мрежи дестинација, сезонским флукуацијама путника или оперативним изазовима. Међутим, 2025. година доноси опоравак са додатних 86 хиљада путника у односу на 2024. годину, што указује на високу еластичност тражње и повјерење тржишта.

Током 2025.године реализовано је 4 918 летова што представља повећање од 18,3% у односу на 2024. годину. Посебно је занимљива анализа ефикасности летова. У 2024.

¹ Промет домаћих авиона обухвата ванредне летове авиона Владе Републике Српске. Промет страних авиона обухвата летове авиона у власништву приватних компанија.

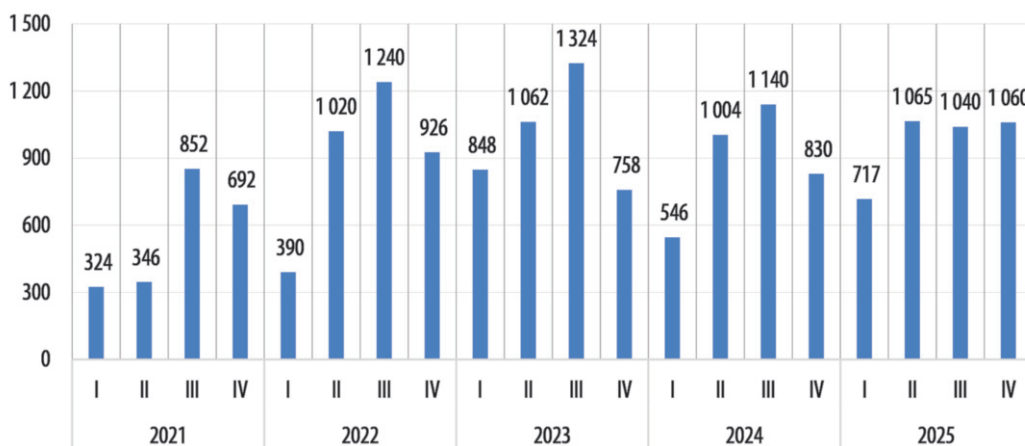
години просјечан број путника по лету износио је 95,9, док је у 2025. години тај број порастао на 98,5 путника по лету. Повећање од 2,6% у попуњености летова кључни је показатељ боље искориштености капацитета, веће економске ефикасности авио компанија и учвршћивање позиције аеродрома у региону. Период од 2019. до 2023. године обиљежила је експоненцијална стопа раста промета путника од 20,5% годишње. Укупан број путника на крају 2025. године износио је око 485 хиљада путника, и тиме је значајно премашен број путника у односу на досадашњи рекорд из пословне 2023. године ЈП „Аеродроми Републике Српске“, која је завршила са прометом од око 460 хиљада путника. Посматрано по тромјесечјима, друго тромјесечје 2025. године остварило је раст промета путника од 16,7% у односу на исто тромјесечје 2024. године, док је треће тромјесечје забиљежило повећање од 20,3% у односу на исти период претходне године.

Број летова страних авио-компанија у трећем тромјесечју 2025. године био је већи за 6,1%, а у четвртном

тромјесечју за 27,7%, у односу на исте периоде 2024. године.

Позитиван примјер

Сезонска динамика промета путника указује на изражену концентрацију саобраћаја у периоду април – октобар, када је Аеродром Бања Лука остварио највећи обим промета у 2025. години. Рекордни број путника на мјесечном нивоу забиљежен је у јулу 2025. године, са укупно 50 136 путника. Да би се подржао раст и већи број операција, потребно је да ЈП „Аеродроми Републике Српске“ настави са модернизацијом инфраструктуре, те побољшањем целокупне услуге за путнике. Комбинација рекордног броја путника, високих стопа раста и оперативне ефикасности чине Аеродром Бања Лука једним од успјешнијих примјера развоја у региону. Дугорочна перспектива остаје позитивна, са акцентом на даљи раст и јачање позиције као кључног саобраћајног чвора региона. Иако се у карго сегменту аеродром још увијек развија, показатељи указују на јачање тржишне позиције аеродрома на регионалном нивоу.

Графикон 2. Број летова страних авио компанија на Аеродрому Бања Лука, по тромјесечјима, 2021. – 2025. године

Фиксни телефон углавном користе само институције и ријетки корисници

Некада хало, а сада „seen“

На један минут разговора у фиксној мрежи оствари се чак 3 508 минута у мобилној мрежи. Комуникација се постепено преселила са позива на поруке, са гласовне комуникације на видео

Некада је фиксни телефон био централно мјесто породичне комуникације – уређај који је имао своје мјесто у дневној соби и своје „вријеме коришћења“. Данас је постао готово невидљив. Његова улога се свела на институције и ријетке кориснике који га задржавају из навике. Током прошле године у мобилној телефонији остварено је 1,22 милијарде минута разговора, док је у фиксној телефонији забиљежено свега око 349 хиљада минута. То значи да се на један минут разговора у фиксној мрежи оствари чак 3 508 минута у мобилној мрежи.

Рекорд у трајању разговора мобилним телефоном био је октобар 2025. године са 119 милиона минута разговора, што је скоро четири милиона минута дневно. Ако замислимо да сваки разговор траје у просјеку три минуте, то је више од 1,3 милиона позива дневно.

То је око 18 сати разговора годишње, односно приближно три минута дневно по особи. Вријеме краће од једне паузе за кафу – али довољно да се

на нивоу цијеле заједнице сабере у импресивну цифру. Када бројку од 1,22 милијарде минута претворимо у вријеме, добијамо више од 20 милиона сати разговора или преко 2 300 година непрекидног говора.

Другим ријечима, да је неко почео причати без престанка још у доба Римског царства, тек сада би „завршио“ прошлогодишњи телефонски биланс. Међутим, телефон више није примарно средство разговора. Он је платформа – за поруке, апликације, друштвене мреже и видео-садржај. То значи да се комуникација преселила са позива на поруке, са гласовне комуникације на видео, са „хало“ на „seen“. Никада нисмо имали више могућности да разговарамо, а никада нисмо разговарали краће. А питање није колико причамо. Већ – како комуницирамо.

Значајно порастао број погинулих лица у саобраћајним незгодама током 2025.

Путеви однијели 128 живота

Неприлагођена брзина узрок је преко 50% саобраћајних несрећа са смртним исходом и тешким повредама, те је и даље један од главних фактора ризика у саобраћају. Највише погинулих лица припада категорији особа старијих од 60 година, што указује на потребу за већим опрезом старијих учесника у саобраћају

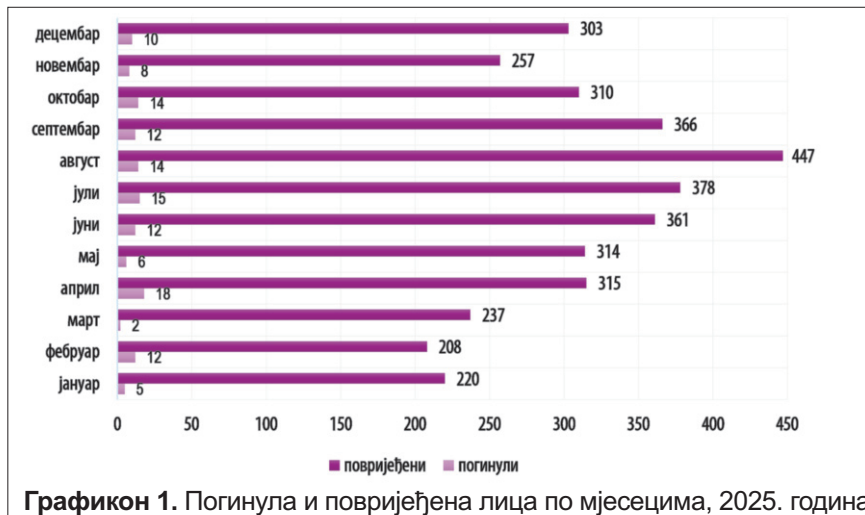
Безбједност саобраћаја представља један од кључних показатеља друштвеног развоја и ефикасности институционалних политика. На путевима Републике Српске у току 2025. године забиљежен је значајан пораст броја саобраћајних незгода, али и смртно страдалих лица. Према званичним подацима, у периоду од јануара до децембра 2025. године догодиле су се 13 484 саобраћајне незгоде, односно 24,8% више саобраћајних незгода него у 2024. години. Смртно је страдало 128 лица, што је за 34 лица

више у односу на 2024. годину, када су живот изгубиле 94 особе. Упркос повећању броја саобраћајних незгода и смртно страдалих, током 2025. године забиљежена је позитивна статистика повријеђених учесника у саобраћајним незгодама. Повријеђено је 3 716 лица, односно 1,3% мање у односу на 2024. годину.

Лакше је повријеђено 3 049 лица, односно 82% од укупног броја повријеђених лица, док је теже повријеђено 667 лица, односно 18% од укупног броја повријеђених лица. Највише повријеђених лица у незгодама било је у старосним групама од

21 до 30 година, те преко 60 година старости. Поражавајућа је и чињеница да је смртност учесника у незгодама у току 2025. године значајно порасла, те је индекс смртно страдалих

Графикон 1. Погинула и повријеђена лица по мјесецима, 2025. година

лица у саобраћајним незгодама већи за 36,2% у односу на претходну, 2024. годину. Највише погинулих лица припада категорији

особа старијих од 60 година, што указује на потребу за већим опрезом старијих учесника у саобраћају.

Поређење

Најугроженије групе учесника у саобраћајним незгодама су млади људи и старији возачи и пјешаци. Стопа погинулих у саобраћајним незгодама на 1 000 000 становника користи се као међународно признат индикатор за упоређивање нивоа безбједности између држава и региона. Према расположивим подацима за 2024/2025. годину, европски просјек (ЕУ) износи приближно 45 - 46 погинулих на 1 000 000 становника¹, док се у Републици Српској / Босни и Херцеговини та стопа креће око 65 - 70 погинулих на 1 000 000 становника годишње. Из наведених података произилази да је стопа погинулих у Републици Српској / БиХ знатно виша од европског просјека - приближно 1,4 до 1,6 пута виша у односу на просјек Европске уније.

Чак 80,8% (10 898) саобраћајних незгода као посљедицу имало је искључиво материјалну штету, без озбиљних повреда или смртних исхода. Овај податак показује да, иако је укупан број незгода релативно висок, највећи дио саобраћајних

Графикон 2. Саобраћајне незгоде према посљедицама (по мјесецима), 2025. година

удеса чине судари мањег интензитета, најчешће у урбаним срединама и при мањим брзинама кретања. Ипак, преосталих 19,2% саобраћајних незгода са повријеђеним или погинулима указује на потребу за континуираним унапређењем превентивних мјера и повећањем нивоа безбједности свих учесника у саобраћају. Статистике такође показују да су најчешћи узроци саобраћајних незгода прекорачење брзине (40%), возња под утицајем алкохола (25%) и непоштовање саобраћајних прописа (35%). Неприлагођена брзина узрок је преко 50% саобраћајних несрећа са смртним исходом и тешким повредама, те је и даље један од главних фактора ризика у саобраћају. Поређење посљедица саобраћајних незгода последњих пет година показује да је у периоду од 2021. до 2023. године број саобраћајних незгода релативно стабилан у свим категоријама. Међутим, уочава се значајно повећање укупног броја саобраћајних незгода, посебно незгода са материјалном штетом, које су у 2025. години порасле за 33,3% у односу на 2024. годину.

Незгоде са повријеђеним лицима настављају да расту до 2024. године, што говори о потреби

¹Извор: Европска комисија, Генерални директорат за мобилност и транспорт

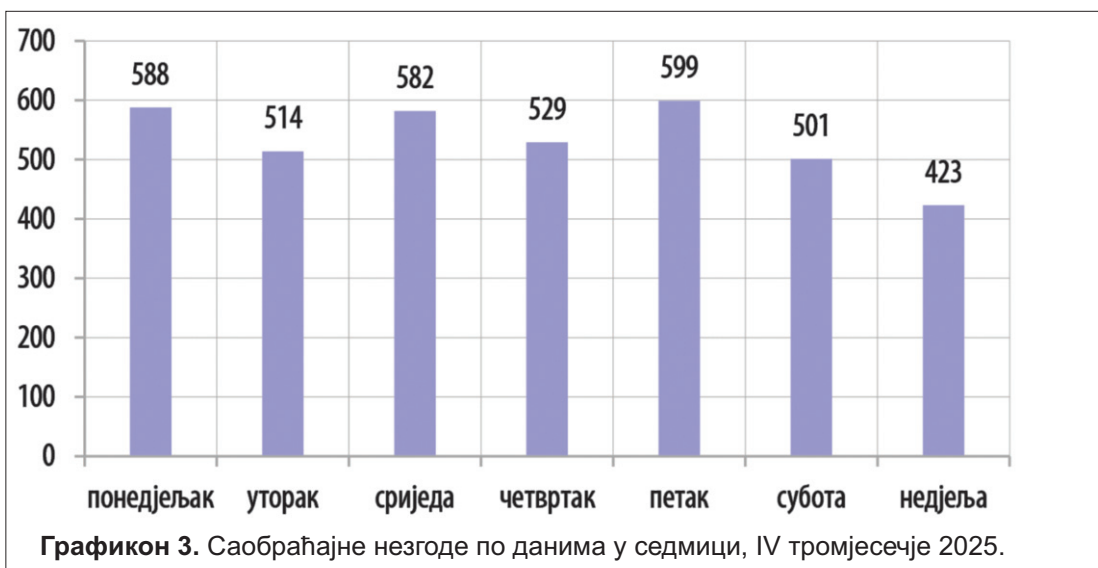

усвајања превентивних програма усмјерених на смањење ризика од тјелесних повреда. Посебно забрињава податак о повећању броја незгода са погинулим лицима у 2025. години, када је забиљежен раст од 24,4% у односу на претходну годину. Овај тренд сигнализира повећану опасност на путевима и наглашава неопходност хитног унапређења безбједносних политика, јаче контроле и опрезности возача. Укупно гледано, подаци указују на потребу да надлежни органи посвете већу пажњу и ресурсе превенцији и

Понедељак и петак кобни

Статистика показује да се саобраћајне незгоде најчешће догађају понедељком и петком. Иако различити по карактеру, ови дани носе подједнак ризик. Петак је повезан са појачаном еуфоријом, јачим интензитетом саобраћаја, журбом и чешћом употребом алкохола. С друге стране, понедељак доноси хронични умор, поремећен ритам сна након викенда и психолошки притисак повратка радним обавезама. Возачи понедељком често возе у „аутопилот режиму“, са смањеном пажњом и споријим реакцијама, уз истовремено повећан стрес - што повећава ризик од грешке. Управо та комбинација умора, расијаности и лажног осјећаја контроле чини понедељак једнако, ако не и више, саобраћајно ризичнијим од петка.

безбједности саобраћаја, како би се зауставио негативан тренд и смањиле последице саобраћајних незгода.

Пут до возачке дозволе за појединце озбиљан изазов

Ни седам покушаја није довољно

Процес полагања возачког испита, иако у великој мјери успјешан, ипак није једнако једноставан за све

Током 2025. године процес стицања возачке дозволе у Републици Српској потврдио је да, иако за већину кандидата представља формалност, за поједине ипак остаје озбиљан изазов који захтијева упорност и додатно ангажовање. Подаци показују и да имамо веома упорне кандидате, којима није проблем седам или више пута изаћи на полагање практичног или теоријског дијела.

Према подацима Завода забиљежено је укупно 26 495 излазака кандидата на испит из области управљања моторним возилом, а њих 17 999 успјешно је положило, што представља пролазност од 67,9 одсто. Иако овај проценат на прву говори у прилог релативно доброј припремљености кандидата и солидној пролазности, статистика открива и другу страну медаље.

Наиме, значајан број кандидата није до возачке дозволе стигао из првог покушаја. Од укупног броја, 18 024 кандидата испит из области управљања моторним возилом полагао је први пут, а 12 303 њих успјело је да га положи већ из првог покушаја. За остале, пут до дозволе био је нешто дужи, понекад и знатно захтјевнији. Посебно је занимљив податак о 62 изласка кандидата на испит из области управљања моторним возилом седам или више пута, а да се упорност исплати показује да је њих 28 успјело доћи до возачке дозволе.

Сличан тренд присутан је и код теоријског дијела, јер је пролазност на испиту из прописа о безбједности саобраћаја била нешто нижа него на практичном дијелу, 66,7%. И овдје је евидентно да је дио кандидата морао добро „загријати столицу“ како би положили теоријски дио и запутили се на практични дио. Укупно 332 изласка забиљежена су код кандидата који су овај испитлагали седам или више пута, а њих 90 је на крају успјешно савладао овај корак.

Ни испит из прве помоћи није био без изазова. Током 2025. године регистровано је 13 596 излазака, од чега је 12 151 кандидат успјешно положио испит из прве помоћи. Ипак, за мањи број кандидата и овај сегмент представљао је препреку - забиљежени су и случајеви вишеструких излазака, укључујући и 14 излазака кандидата који су испитлагали шест пута, а четворо их је било успјешно.

Укупни подаци показују да процес полагања возачког испита, иако у великој мјери успјешан, ипак није једнако једноставан за све. Док већина кандидата релативно брзо стиче потребне вјештине и знања, један дио пролази кроз друг и тежак период као да је у питању само „Зидање Скадра“. Међутим, кандидати из прошле године показују и да се упорност на крају исплати.

Удио издатака социјалне заштите у БДП-у
Републике Српске у току 2024. године износио 22,6%

Раст на годишњем нивоу од 10,1%

Укупни издаци социјалне заштите у 2023. години износили 3,52 милијарде КМ, док су у току 2024. порасли на 3,88 милијарди КМ

Укупни издаци социјалне заштите у 2024. години износили су 3,88 милијарди КМ, а њихов удио у бруто домаћем производу Републике Српске износио је 22,6%, односно 0,7% више у односу на 2023. годину. Посматрајући процентуално, издаци у 2024. години били су већи за 10,1% у односу на издатке социјалне заштите у претходној години. Највиша разлика очитује се код исплаћених периодичних новчаних накнада и износи 14,8%. Генерално, за саме накнаде у социјалној заштити у току посматране године, издвојено је 96,6% од укупних издатака за социјалну заштиту. Према врсти накнада, од укупног броја накнада, највише се издвајало на новчане накнаде и то 68,1%, а остало су била неновчана давања, односно давања у природи или рефундирања. Највише новчаних и неновчаних накнада било је без провјере материјалног стања и то 96,6%.

Од функција социјалне заштите, највећи дио накнада потрошен је на олакшавање финансијског оптерећења од ризика **Старост**. У 2024. години за накнаде по основу старости издвојено је 33,4% од укупног износа за социјалне накнаде. Разлог томе су углавном старосне пензије које су саставни дио ове функције и чине 96,0% функције Старост. Ова шема се финансира из доприноса запослених и samozапослених лица у

РС, на основу Закона о доприносима у РС, као и давања из буџета Владе РС. За накнаде према функцији **Болест** издвојено је 30,1%. Највиши проценат ове функције чине накнаде у природи без провјере материјалног стања (посматрано са аспекта пацијента). То су издаци за примарну здравствену заштиту осигураних лица, специјализовани прегледи, болничка лијечења у земљи и иностранству и фармацеутски производи. Ови издаци чине 94,5% од укупних издвајања за функцију болест у 2024. години. Плаћена боловања су такође једна од битнијих издатака за функцију болест, а већа су за 12,1% у 2024. години. Ове накнаде се углавном финансирају из доприноса запослених и samozапослених на основу Закона о доприносима у РС, као и давања из буџета Владе РС.

За потребе инвалидних лица (функција **Инвалидитет**) у Републици Српској у 2024. години издвојено је 11,8% од укупног износа за социјалне накнаде. У оквиру ове ставке највише је издвојено за инвалидске пензије 46,9%, а потом 30,2% на периодичне новчане накнаде – инвалиднине, те за туђу његу и помоћ другог лица 18,6%. Ова шема се већином финансира из буџета Владе РС али и из буџета локалних заједница. Функција **Преживјели** изражавани чланови чини 12,8% издатака за социјалне накнаде у односу на укупне издатке за

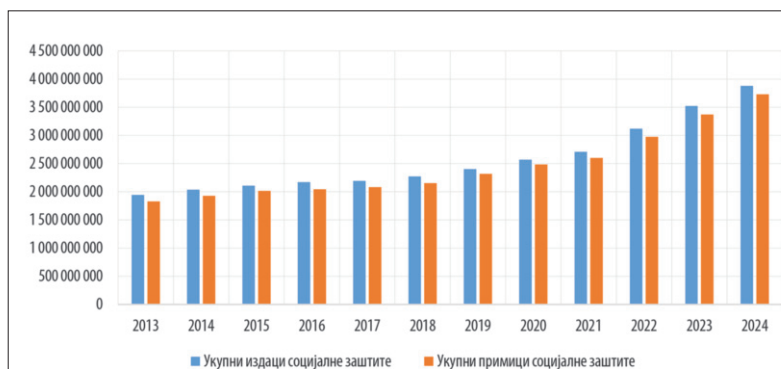
социјалне накнаде. Највећи удио у овој функцији чине породичне пензије 79,9% и веће су за 7,4% у односу на претходну годину. Ова шема се финансира из доприноса, буџета Владе РС и локалних заједница. За функцију **Породица/Дјеца** издвојено је 4,6%. Највиши износ чине плате породилгама за вријеме трајања породилшког одсуства 53,7%. Значајна издвајања била су у сегментима матерински и дјечији додаток за шта је издвојено 31,5% од укупних накнада за ову функцију. Ова шема се финансира из доприноса, буџета Владе РС и локалних заједница. Према ES-SPROS показатељима, веома мало се издвајало за оптерећење ризика од функције **Незапосленост**, 1,2% од укупних издатака за социјалне накнаде у посматраној години. Највећа ставка у овој категорији су нето новчана накнада без провјере материјалног стања незапосленим лицима која су остала без запослења и износи 78,6% од укупних накнада за ову функцију. Ово је издатак који се финансира из доприноса запослених, а дужина и висина примања ове накнаде одређује се у складу са Законом о посредовању у запошљавању у РС. Издвајања за ову накнаду у 2024. години мања су за 1,8% у од-

носу на претходну годину. За функцију **Социјална искљученост** издвојено је 6,1% од укупних давања за социјалне накнаде. Од тога, 89,5% су периодичне новчане накнаде без провјере материјалног стања. Ради се о мјесечном борачком додатку за 2024. годину на који имају право сви борци отаџбинског рата по основу ангажовања у рату у зони борбених дејстава. Ово право загарантовано је Законом о правима бораца, војних инвалида и породица погинулих бораца одбрамбено-отаџбинског рата, као и Уредбом о борачком додатку. Ова шема се финансира из буџета Владе РС и из буџета локалних заједница. Осим социјалних накнада, издвајања за административне трошкове у циљу покривања трошкова рада шема била су 2,5%, док је за трансфере између шема издвојено 1,3% од укупних издатака за социјалне накнаде.

Примици

Укупни примци социјалне заштите у 2024. години износили су 3,73 милијарде КМ и већи су у односу на претходну годину за 10,7%. Код примитака у социјалној заштити у 2024. години, преовладавају социјални доприноси који чине 68,1%

од укупних примитака, а већи су за 13,2% у односу на прошлу годину. Доприноси Владе и јединица локалних самоуправа Републике Српске износили су 30,4% и већи су у односу на прошлу годину за 5,5%.

Графикон 1. Примци и издаци за социјалну заштиту, 2013-2024, КМ

Како статистички подаци унапређују јавно здравље у једној држави

Бројкама до здравља

Захваљујући детаљним статистичким подацима, те адекватним анализама, здравствени системи могу брзо да се организују, прилагоде ресурсе и раде на мјерама за заштиту становништва

Историјски значај здравствених статистичких података огледа се у њиховој улози у откривању и сузбијању епидемија. Већ у 19. вијеку, организовано прикупљање података помогло је у разумијевању ширења заразних болести, што је довело до развоја јавног здравља и хигијенских мјера. На примјер, анализа података је била кључна у сузбијању колере у Лондону, што се рефлектовало побољшањем санитарних услова.

љујући детаљним статистичким подацима, те адекватним анализама, здравствени системи су могли брзо да се организују, прилагоде ресурсе, развију адекватне вакцине и раде на мјерама за заштиту становништва. Истовремено, статистика нам пружа

могућност да анализирамо дугорочне последице пандемија и других глобалних здравствених изазова, како бисмо на вријеме креирали стратегије заштите и превенције.

Значај здравствених података

Током 20. вијека, здравствена статистика је одиграла кључну улогу у смањењу смртности од хроничних болести кроз идентификацију фактора ризика, као што су пушење, нездрава исхрана и недостатак физичке активности. Захваљујући овим подацима, развијене су превентивне стратегије и јавне здравствене кампање које су значајно побољшале здравље становништва.

У нашем добу, здравствена статистика омогућава брзу реакцију на свјетске здравствене кризе, као што је била пандемија COVID-19. Захва-

здравствени статистички подаци представљају основу за праћење здравственог стања становништва, планирање здравствене политике и унапређење здравственог система. Они нам пружају квантитативне информације о учесталости одређених болести, здравственим капацитетима и доступности медицинских услуга, омогућавајући доносиоцима одлука да сагледају све нивое на које се могу рефлектовати ови подаци у оквиру једног друштва. Адекватном анализом здравствених података стварају се реалне могућности за идентификацију здравствених трен-

дова и могућих изазова, као што су преваленција хроничних болести, стопе хоспитализације, морбидитет и морталитет према узроцима смрти, те очекивано трајање живота. Ови статистички подаци су кључни за превентивне мјере, јер помажу у препознавању фактора ризика и формулисању стратегија за смањење стопе обољења и побољшање квалитета живота.

Здравствени статистички подаци имају вишеструке примјене у погледу општег друштвеног значаја, као и конкретних смјерница у погледу финансијских улагања у медицинске кадрове, њихово професионално усавршавање и инфраструктурне капацитете. Стављајући ову врсту података у позицију поређења, они су

врло значајни у погледу поређења са истим или сличним здравственим системима, те за преузимање добре искуствене праксе.

У доба дигитализације, кориштења административних података, те вјештачке интелигенције, обрадом и анализом здравствених података може се допринијети реалним прогнозама здравствених трендова, те добијању смјерница за рационалнијим и реалним улагањем и управљању цјелокупним здравственим системом. С тога, неопходно је осигурати правовременост, тачност и повјерење у здравствене статистичке податке, како би се њихов утицај на здравствену политику, а самим тим и на здравље становништва, каналисао на адекватан начин. Анализом квалитетних и ажурних података, могуће је спријечити или ублажити нежељене здравствене исходе, те омогућити бољи квалитет живота за све грађане.

Међуинституционална сарадња

Здравствена статистика је кључна за праћење стања јавног здравља и планирање мјера за унапређење здравствених услуга. Републички завод за статистику током дугогодишње сарадње са Институтом за јавно здравство Републике Српске, настоји да у сегменту основних показатеља здравствене статистике обезбиједи јасан увид у кључне показатеље здравственог стања становништва. Изузетна професионална сарадња и размјена искустава је један од основних предуслова за реализацију и надоградњу знања у области здравствене статистике. Ова

сарадња омогућава развој нових аналитичких алата и метода које омогућавају боље планирање здравствених потреба становништва.

Објекти и запослени

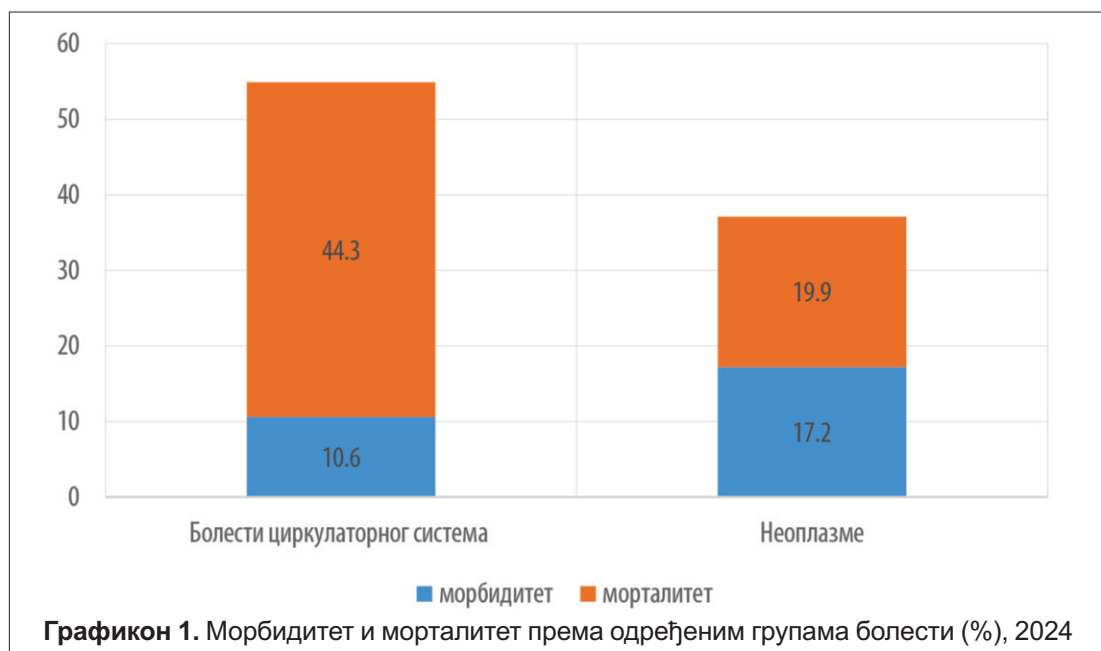
На територији Републике Српске покривеност здравственом заштитом усклађује се са бројем корисника, односно, бројем становника на одређеној територији. С тога, гледајући кроз податке јавног здравства, током 2024. године евидентирана је следећа структура здравствених установа: један клинички центар, девет општинских, двије психијатријске, те једна болница за рехабилитацију, 54 домова здравља, један завод за форењичку психијатрију и седам апотека.

Посматрајући све градове и општине у Републици Српској, број запослених медицинара са високом стручном спремом могуће је приказати кроз призму учешћа. Тако, у јавном здравству доктори медицине уче-

ствују са 88,8%, од којих је највише специјалиста и то око 41,7%. У укупном броју стоматолози имају учешће од 7,8%, те фармацисти са учешћем од 3,4%. У погледу приватних амбуланти, тај однос је другачији. У приватним амбулантама доктори медицине учествују са 19,7%, удио стоматолога је 33,5%, док фармацисти учествују са 46,7%. Ове разлике су оправдане са аспекта врсте амбуланти у укупном броју. Тако су у приватном сектору на првом мјесту апотеке и веледрогерије са учешћем од 44,8%, стоматолошке амбуланте са 33,0%, док је 22,2% распоређено на опште и специјалистичке амбуланте. Улагањем у инфраструктурне капацитете, те правовременом и континуираном едукацијом запослених у области заштите здравља становништва, стварају се реалне могућности за одржив здравствени систем.

Морбидитет и морталитет

Подаци о морбидитету и морталитету су од есенцијалног значаја у по-

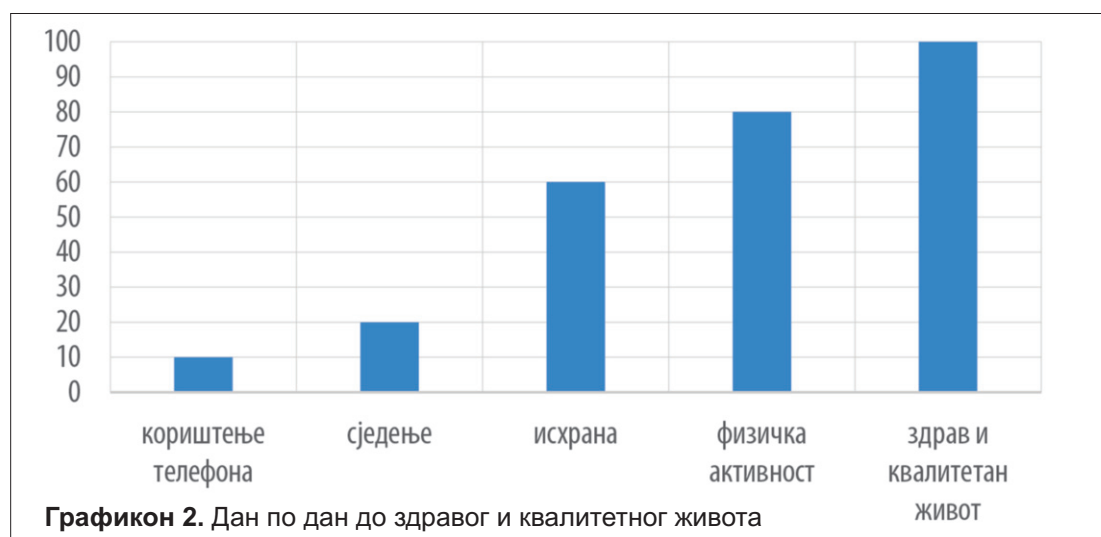
гледу планирања, доношења плана и закључка о здравственом стању становништва. Анализом ова два сета података, носиоци власти, те здравствени стручњаци, са великом прецизношћу могу дискутовати о превенцији и конкретном дјеловању. Болести данашњице, а у односу на модерни начин живота у европским друштвима, веома су сличне по питању учешћа у укупној популацији. По учешћу у морбидитету, болести неоплазме система су на првом нездравом мјесту са 17,2%, док су на другом мјесту болести циркулаторног система са 10,6 %. У погледу морталитета, ситуација је обрнута, тако да су на првом мјесту болести циркулаторног система са 44,3%, а неоплазме учествују са 19,9%.

„Не“ нездравим навикама

Промјеном стила живота, начина исхране, увођењем редовне физичке активности, неминовно је да ће се однос учешћа одређених узрока морбидитета и морталитета гледајући дугорочно, промијенити у нашу корист. Малим промјенама, врло лако можемо себи олакшати и сасвим си-

гурно надоградити неколико здравих година очекиваног трајања живота, које је у 2024. години било за мушкарце 75,79 година, а за жене 81,13 година. У просјеку, очекивано трајање живота у Републици Српској у 2024. години је било 78,45 година.

Тренутна ситуација је таква да се фармацеутским производима настоји компензовати оно што би свако од нас могао учинити за самог себе. Макар то била и лагана шетња и лагана вечера, односно, барем један дан у седмици без вечере. Од нечега се мора кренути. Свакодневни избор и одлуке које чинимо, утичу на наше здравље, а дугорочне промјене могу значајно смањити ризик од хроничних обољења. Потребно је континуирано едуковати становништво о значају здравих навика и усмјерити здравствене политике ка промовисању превентивних мјера које могу допринијети бољем квалитету живота и смањењу трошкова здравственог система. Уз адекватну подршку, те кориштење квалитетних статистичких података, промјене у начину живота могу постати нови стандард здравља за будуће генерације.

Гдје и на који начин пронаћи драгу особу у Републици Српској?

Љубав је свуда око нас

Сродну душу можемо пронаћи на различитим мјестима. У школским клупама, за вријеме студентског стажа, током посјете галеријама или биоскопима. Могућности и околности су бројне

Љубав је најјачи покретач. Она нас мотивише да будемо бољи, да градимо и стварамо. Учи нас стрпљењу и заједништву. Каква је љубав у Републици Српској? Гдје се налази и да ли је стално слатка или зна бити и изазовна? Становник Републике Српске годишње на мобилном телефону прича у просјеку 1 102 минута. Колико минута смо потрошили на изјаве љубави? Колико минута смо потрошили на разговоре о проведеном дану, на добро јутро и laku ноћ? У Републици Српској 99,5% лица изјавило је да интернет најчешће користи за слање онлајн порука, а 71,0% лица да узима учешће на друштвеним мрежама. Љубав је свуда. На заједничким објављеним фотографијама, на прослијеђеним објавама и у безброј порука послатих у дану. Љубав је и у виртуелним срцима и ружама које сигурно сви шаљемо сваки дан.

Љубав је једноставнија на интернету, али какви су љубавни састанци у Републици Српској? Да ли је љубав у Републици Српској само виртуелна? Омиљена активност многима је одлазак у биоскоп. Добра стара класика. Просјечна цијена карте за биоскоп у Републици Српској је 5,70 КМ. Прије или након биоскопа увијек добро дође шољица разговора уз шољицу кафе у ресторану чија је просјечна цијена 2,40 КМ. Или уз комад торте, чије просјечна цијена је 5,51 КМ. Кажу да

љубав улази на уста. Ако желите драгој особи да припремите оброк пун емоција, за свињетину без кости требаће вам 12,04 КМ по килограму, за рижу 4,06 КМ и парадајз, као салату 5,28 КМ. Љубав понекад не говори гласно, она мирише из кухиње. Улази тихо, на кашику, у залобају који је спремљен баш онако како неко воли. У сваком зачину има пажње, у сваком јелу мало њежности, а у топлини тањира порука која каже: "Волим те." Јер кад се некоме спреми оброк, не храни се само глад, храни се и срце. (Просјечне потрошачке цијене, фебруар 2026. године)

Двоје људи који заједно застану пред сликом, дијеле поглед, али и оно неизговорено између. У умјетности проналазе једно друго, у бојама, линијама и детаљима који их подсјећају колико је лијепо гледати свијет заједно. За оне који дијеле љубав према умјетности, одличан излазак је посјета галеријама Републике Српске. У току 2024. године у три галерије забиљежено је шест сталних поставки, 21 вишедневна и једна једнодневна поставка.

Љубав гази километре

На улазу у Републику Српску у посљедњем кварталу 2025. забиљежено је 2 994 385 путничких возила, док је на излазу евидентирано 2 269 722 путничка возила. Колико путника у тим аутомобилима је дошло да види своју

вољену особу. Колико је оних који су можда били тужни јер остављају своју вољену особу. Колико њих

је одлучило да промијени мјесто пребивалишта због партнера? Од укупног броја невјеста које су у 2024. години склопиле брак са држављанима Босне и Херцеговине, њих 424 или 8,3% је са страним држављанством. С друге стране, од укупног броја младожења који су склопили брак са држављанкама Босне и Херцеговине, њих 304 или 6% је са страним држављанством. Да ли љубав у Републици Српској мари за формалности и „папир“. Да ли љубав има облик и има ли оних који дијеле живот и породицу без „потписа“?

Љубав из школских клупа

Да ли се љубав може родити у школској клупи? Од 8 856 ученика који су завршили средњу школу на крају 2024/2025. године, колико је симпатија? Колико је првих пољубаца и колико је заједнички уписаних факултета због љубави? У академској 2025/2026. години на први циклус студија високог образовања, укључујући и интегрисане студије првог и другог циклуса, у зимски семестар уписано је 23 878 студената. Многи од њих ће кроз подијељене скрипте и заједничко учење изњедрити породицу и нераскидиве везе. Љубав из студентских дана се рађа између предавања и пауза, у порукама пред испит и загрљајима који бришу стрес.

Нераскидива љубав

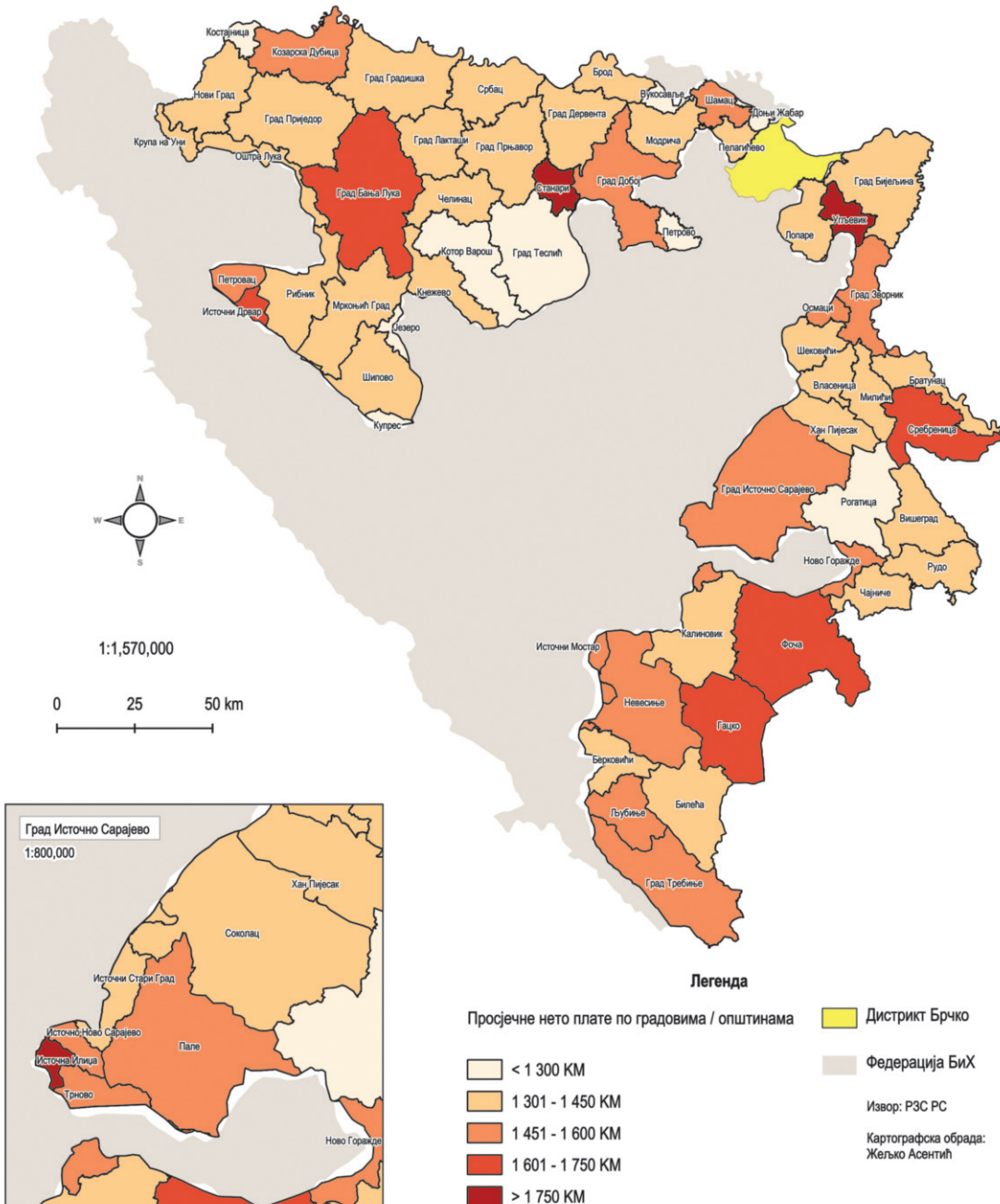
Заједничка некретнина. У Републици Српској просјечна цијена завршених продатих нових станова је 3 052 КМ

по метру квадратном. (IV тромјесечје 2025. године) Колико парова је своју љубав учврстило заједничким простором? Да ли је некретнина гаранција дуговјечног односа? Заједничка некретнина представља ниво везе гдје се љубав мјери и у квадратима. Кажу да парови који заједно отплаћују кредит имају посебну врсту повезаности: дијеле и срећу и рату. Није баш гаранција вјечне љубави, али јесте озбиљан тест тимског рада. Јер кад заједно бирате плочице, преживите мајсторе и подијелите ладице у кухињи схватите да љубав није само романтика, него и добра организација.

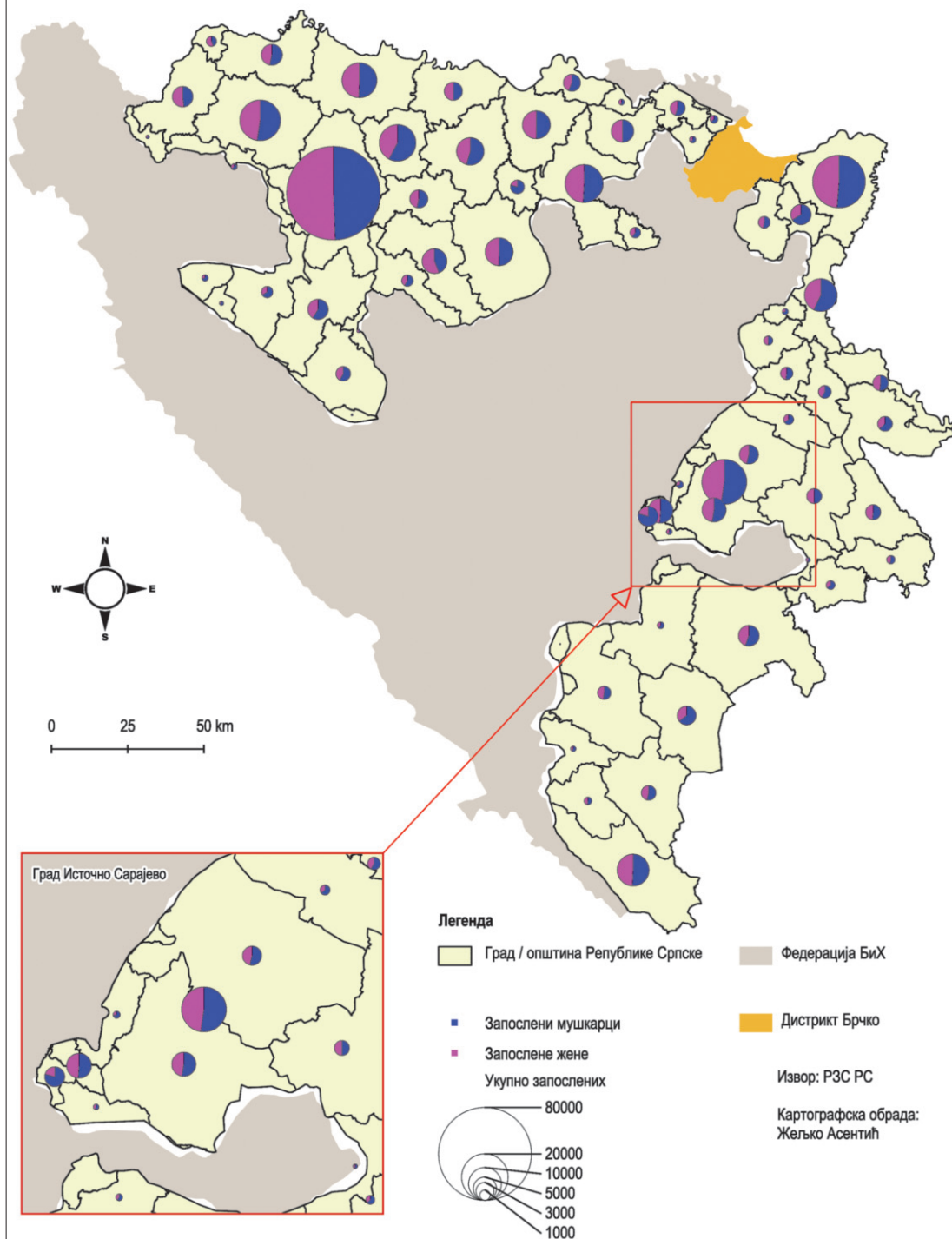
Круна љубави

Љубав двоје људи често добије најљепши облик када се претвори у дјечији осмијех. Дјеца нису само наставак те приче, него њена круна и мали доказ да је нешто између двоје људи било довољно снажно да постане живот. Љубав која добије дјецу као да добије и ново срце које куца изван вас. У њиховим корацима, ријечима и загрљајима види се све оно што сте заједно изградили. У Републици Српској у 2024. години рођено је 9 227 живорођене дјеце, од тога 4 732 дјечака и 4 495 дјевојчица. Љубав се налази на различитим мјестима и има разне облике. Да ли сте ви нашли своју и како је његујете?

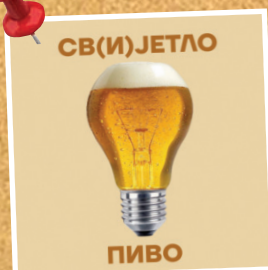
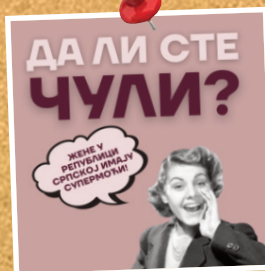
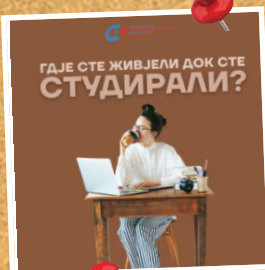
ПРОСЈЕЧНЕ НЕТО ПЛАТЕ ПО ГРАДОВИМА / ОПШТИНАМА РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ, 2025.

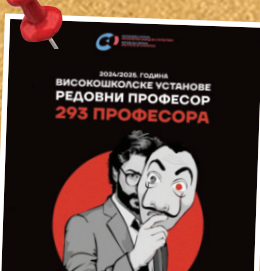
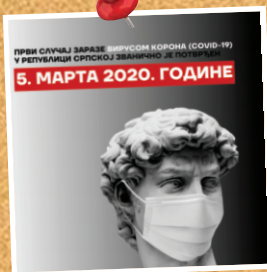

ЗАПОСЛЕНИ ПО ПОЛУ ПО ГРАДОВИМА / ОПШТИНАМА РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ, 2025.

Статистичка спајалица

РЕПУБЛИКА СРПСКА

РЕПУБЛИЧКИ ЗАВОД ЗА СТАТИСТИКУ

- ✓ ПРОФЕСИОНАЛНА НЕЗАВИСНОСТ
- ✓ ТАЧНОСТ И ПОУЗДАНОСТ
- ✓ ПРАВОВРЕМЕНОСТ И ТАЧНОСТ ОБЈАВЕ
- ✓ УСКЛАЂЕНОСТ И УПОРЕДИВОСТ
- ✓ ДОСТУПНОСТ И ЈАСНОЋА
- ✓ КООРДИНАЦИЈА И САРАДЊА
- ✓ ОВЛАШЋЕЊЕ ЗА ПРИКУПЉАЊЕ ПОДАТАКА
- ✓ АДЕКВАТНОСТ РЕСУРСА
- ✓ ПОСВЕЋЕНОСТ КВАЛИТЕТУ
- ✓ СТАТИСТИЧКА ПОВЈЕРЉИВОСТ
- ✓ НЕПРИСТРАСНОСТ И ОБЈЕКТИВНОСТ
- ✓ ДОБРА МЕТОДОЛОГИЈА
- ✓ ОДГОВАРАЈУЋЕ СТАТИСТИЧКЕ ПРОЦЕДУРЕ
- ✓ УМЈЕРЕНА ОПТЕРЕЋЕНОСТ ДАВАЛАЦА ПОДАТАКА
- ✓ ЕКОНОМИЧНОСТ
- ✓ РЕЛЕВАНТНОСТ